

Quicksan flora en fauna Fietsbrug Borgharen te Maastricht

Gemeente Maastricht
Veiligheid en Leefbaarheid

Ontvangen op : 15-09-2022

Zaaknummer : 22-1154WB

Behoort bij ontwerpbesluit van B&W

IBAN : NL33.RABO.0302.6862.15
KvK : 81506058
BTW : NL862119169B01

Adres : Kasteel Aalbeek
6222 WH Maastricht
Tel. : +31 (0) 6 1088 5330

www.eco-planning.nl
info@eco-planning.nl

Quickscan flora en fauna Fietsbrug Borgharen te Maastricht

Colofon

Rapportnummer : 21R026

Versie : **Concept**

Datum : 25 mei 2021

Projectnummer : P346

Opdrachtgever : Van den Biggelaar Grond- en waterbouw BV

Contactpersoon : Dhr. D. de Lange

Auteur : Ing. M.C. Bonder

Wijze van citeren : Bonder, M.C. (2021). *Quickscan flora en fauna Fietsbrug Borgharen te Maastricht*. Maastricht, Nederland: Ecoplanning.

© Copyright 2021 Ecoplanning, Maastricht

Ecoplanning

Kasteel Aldengoorstraat 7b
6222 WH Maastricht
Tel : +31 (0)6 1088 5330
www.eco-planning.nl

Niets uit voorliggend rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Ecoplanning.

Ecoplanning past de protocollen toe welke zijn opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Door het toepassen van deze protocollen voldoet voorliggend onderzoek en advies aan de Wet natuurbescherming.

Ecoplanning accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt welke afwijken van het advies zoals omschreven in voorliggend rapport.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar is het noodzakelijk opnieuw het project te toetsen aan de dan geldende wetgeving.

INHOUD

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	Beschrijving plangebied en beoogde ingreep	6
2.1	Beschrijving plangebied	6
2.2	De ingreep	7
3	Onderzoeksmethode	9
3.1	Aanpak onderzoek	9
3.1.1	Algemeen	9
3.1.2	Literatuuronderzoek	9
3.1.3	Veldonderzoek	10
4	Resultaten en Toets Wet natuurbescherming	11
4.1	Inleiding	11
4.2	Literatuur	11
4.3	Grondgebonden zoogdieren	13
4.3.1	Algemeen	13
4.3.2	Aanwezigheid in plangebied	13
4.3.3	Toets Wet natuurbescherming	14
4.4	Vleermuizen	14
4.4.1	Algemeen	14
4.4.2	Aanwezigheid in plangebied	15
4.4.3	Toets Wet natuurbescherming	18
4.5	Broedvogels	19
4.5.1	Algemeen	19
4.5.2	Aanwezigheid in het plangebied	20
4.5.3	Toets Wet natuurbescherming	21
4.6	Herpetofauna	23
4.6.1	Algemeen	23
4.6.2	Aanwezigheid in het plangebied	23
4.6.3	Toets Wet natuurbescherming	24
4.7	Vissen	24
4.7.1	Algemeen	24
4.7.2	Aanwezigheid in plangebied	24
4.7.3	Toets Wet natuurbescherming	26
4.8	Ongewervelden	26
4.8.1	Algemeen	26

4.8.2	Aanwezigheid in plangebied	26
4.8.3	Toets Wet natuurbescherming	27
4.9	Planten.....	28
4.9.1	Algemeen.....	28
4.9.2	Aanwezigheid in plangebied	28
4.9.3	Toets Wet natuurbescherming	30
5	Conclusie en vervolgtraject	31
5.1	Conclusie	31
5.2	Vervolgtraject.....	33
5.2.1	Nader onderzoek	33
5.2.2	Aanvraag ontheffing	33
5.2.3	Bestrijding Japanse duizendknoop	34
6	Literatuur	35
7	Bijlage 1 Kader Wet natuurbescherming.....	37
7.1	Onderdeel soortenbescherming landelijk	37
7.1.1	Algemeen.....	37
7.1.2	Vogelrichtlijn	37
7.1.3	Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I	37
7.1.4	Nationaal beschermde soorten.....	38
7.1.5	Wettelijke belangen	38
7.2	Onderdeel soortenbescherming Limburgse invulling	38

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In opdracht van Van den Biggelaar Grond- en waterbouw BV heeft Ecoplanning een quickscan flora en fauna uitgevoerd ter plaatse van de Fietsbrug Borgharen te Maastricht.

Het doel van voorliggende quickscan is het inzichtelijk maken van de actuele en potentiële aanwezigheid van wettelijk beschermde plant- en diersoorten in het plangebied. De volgende onderzoeksvragen zijn hierbij relevant:

- Zijn er (potentiële) groei-, rust- en voortplantingslocaties van flora en fauna aanwezig in het plangebied die beschermd zijn zoals is weergegeven in bijlage 1?
- Wat is het effect van de sloop op deze (potentiële) groei-, rust- en voortplantingslocaties?
- Is er sprake van een risico op het overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) artikelen 3.1, 3.5 en/of 3.10 en zijn er mogelijkheden om dit op voorhand te voorkomen?
- Voor welke soorten is een aanvullend onderzoek en/of een ontheffing nodig?

1.2 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 beschrijft het plangebied, het onderzoeksgebied en de voorgenomen ingrepen. Hoofdstuk 3 behandelt de onderzoeksopzet van de quickscan. De onderzoeksresultaten van het literatuuronderzoek en veldbezoek en de toetsing van de werkzaamheden aan de Wnb worden beschreven in hoofdstuk 4. Tot slot volgen in hoofdstuk 5 de conclusie en de beantwoording van de onderzoeksvragen zoals geformuleerd in par. 1.1. In hoofdstuk 6 en in de bijlage zijn de gebruikte literatuur en het wettelijk kader opgenomen.

2 BESCHRIJVING PLANGEBIED EN BEOOGDE INGREEP

2.1 BESCHRIJVING PLANGEBIED

De locatie van de nieuwe fietsbrug (zie figuur 2.1) bevindt zich in de gemeente Maastricht tussen Bosscherveld en Borgharen benedenstrooms van de stuw Borgharen ter hoogte van rivierkilometer rkm 15.75. De locatie bestaat uit de Maas met grindbanken en op de oevers bomen.

Figuur 2.1 locatie van de nieuwe fietsbrug en fietspad ter plaatse van de rode lijn.

Figuur 2.2 Overzichtsfoto's van het plangebied aan de zijde van het Bosscherveld.

Figuur 2.3 situatie van het plangebied aan de zijde van Borgharen langs de Sluisdijk.

2.2 DE INGREEP

De initiatiefnemer gaat bij de aanleg van de brug het volgende uitvoeren; dit is tevens de begrenzing van het plangebied:

- kappen bomen langs de Sluisdijk tussen de Schutkolkweg en de locatie van de nieuwe brug vanwege het inrichten werkterrein;
- kappen bomen langs de Sluisdijk tussen de locatie van de nieuwe brug en de stuw vanwege aanleg tijdelijke afrit naar de werkweg in de Maas;
- kappen bomen tussen de locatie van de nieuwe brug en de stuw ter plaatse van het Bosscherveld vanwege het inrichten werkterrein;
- aanleg tijdelijke werkweg in de Maas;
- plaatsing onderbouw brug met ontgraven bouwkuip vanwege plaatsing fundering;
- aanleg fietspad aan de zijde Borgharen langs de Sluisdijk;
- doortrekken bestaand fietspad aan de zijde Bosscherveld;
- alle werkzaamheden in de Maas gebeuren buiten het hoogwaterseizoen (15 Oktober tot 15 Maart);
- de aanleg van de brug in de Maas vindt uitsluitend gedurende reguliere werktijden tussen 8.00 en 17.00 uur plaats zodat het gebruik van lichtbronnen niet nodig is.

Figuur 2.2 weergave van de voorbereidende werkzaamheden aanleg fietsbrug.

3 ONDERZOEKSMETHODE

3.1 AANPAK ONDERZOEK

3.1.1 ALGEMEEN

De quickscan flora en fauna betreft een verkennend onderzoek waarbij wordt onderzocht of er sprake is van negatieve effecten op beschermde flora en fauna zoals is weergegeven in bijlage 1 en of er sprake kan zijn van een overtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb) als gevolg van het voornemen. Dit wordt bepaald aan de hand van habitatgeschiktheid, beschikbare gegevens en aard van de ingreep.

De quickscan is uitgevoerd middels het verrichten van één veldbezoek en een bureauonderzoek waarbij op basis van 'expert judgement' is bepaald welke beschermde flora en fauna het plangebied benut als functioneel leefgebied dat kan bestaan uit groeiplaatsen, rustplaatsen, voortplantingsplaatsen, frequent gebruikt foerageergebied of frequent gebruikte verbindings-/vliegroutes. De aanwezigheid van functioneel leefgebied hoeft niet persé te betekenen dat er sprake is van een overtreding met de Wet natuurbescherming (Wnb), dit is afhankelijk van de aard van de werkzaamheden en het beschermingsregime van de soort.

3.1.2 LITERATUURONDERZOEK

Op 19 mei 2021 zijn verspreidingsgegevens van flora en fauna opgevraagd bij de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) uit de periode 2011-2021. Dit betreffen waarnemingen in het plangebied en in de omgeving hiervan; hieronder wordt verstaan waarnemingen binnen een straal van 500 meter ten opzichte van het plangebied. De NDFF is een databank welke gevalideerde informatie geeft over flora en fauna. De NDFF bundelt ruim 100 databanken van onder andere FLORON, RAVON, SOVON, De Vlinderstichting, De Zoogdierenvereniging etc.. Het raadplegen van de NDFF is gebruikt als voorbereiding van het veldbezoek (par. 3.1.3).

Met betrekking tot verspreidingsgegevens is alleen de NDFF gebruikt, omdat deze literatuurbron voldoende gedetailleerd is. Als achtergrondinformatie (globale verspreiding en habitat) is gebruik gemaakt van:

- Avifauna van Limburg (*Hustings et al, 2006*);
- Reptielen en amfibieën van Limburg Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008 (*van Buggenum et al, 2009*);
- Zoogdieren van Limburg Verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007 (*Huizenga, C. et al., 2010*);
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur in Nederland 12. (Broekhuizen, S., K. et al, 2016).

Aan de hand van deze literatuurbronnen is bekeken welke soorten in het plangebied kunnen worden waargenomen. Hierdoor kan het veldbezoek efficiënter worden uitgevoerd.

3.1.3 VELDONDERZOEK

De heer ing. M.C. Bonder heeft namens Ecoplanning op 20 mei 2021 overdag en 's nachts op 22 mei 2021 een veldbezoek aan het plangebied gebracht. Op basis van de aanwezige biotopen en kennis over ecologie en landelijke verspreiding van beschermde soorten is tijdens het veldbezoek bepaald of het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en binnen de invloedssfeer daarvan verwacht kan worden en of nader onderzoek hiernaar noodzakelijk is. Gedurende dit veldbezoek is ook gelet op de actuele aanwezigheid van beschermde flora en fauna en aanwezigheidssporen zoals:

- prenten
- latrines
- aanwezigheid individuen
- (oude) nesten
- burchten en holen
- braakballen
- knaagsporen
- vraatresten

Aangezien een veldbezoek een momentopname is, zijn niet alle soorten waarneembaar. Vogels zoals zwaluwen en enkele roofvogelsoorten zijn alleen in een bepaalde periode van het jaar aanwezig. Veel planten zijn herkenbaar in slechts een deel van het jaar. De aanwezigheid van beschermde flora en fauna wordt daarom mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt habitat.

4 RESULTATEN EN TOETS WET NATUURBESCHERMING

4.1 INLEIDING

In de navolgende paragrafen zijn de bevindingen per soortengroep toegelicht. Alleen in Limburg Niet-vrijgestelde nationale soorten, Europees beschermde soorten en vogelsoorten waarvan de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) in Limburg het gehele jaar door zijn beschermd (zie bijlage 1), worden behandeld. Het gehele plangebied kon worden bekeken op aanwezigheidssporen. Tijdens het veldbezoek was sprake van de volgende weersomstandigheden:

Datum	20 mei 2021		Datum	22 mei 2021
Tijd	11:00- 14:00 uur		Tijd	21:30 – 23:30 uur
Weer	Droog, halfbewolkt		Weer	Half bewolkt
Temperatuur	14.2°C - 15.5°C		Temperatuur	12°C - 10.5°C
Wind	WZW 2		Wind	ZW 3

4.2 LITERATUUR

Een overzicht van uit de NDFF bekende beschermde soorten met een verblijf- of groeiplaats in het plangebied en in een straal van 500 meter rondom het plangebied, is weergegeven in schema 4.1. Aanwezigheid van in het genoemde schema weergegeven soorten in het plangebied of binnen de invloedssfeer daarvan kan niet op voorhand worden uitgesloten. In bepaalde gevallen geldt dit ook voor beschermde soorten die niet in dit schema genoemd zijn, zoals die waarvan in het plangebied geschikt habitat aanwezig is en het plangebied binnen de regionale verspreiding van de betreffende soort valt.

Nederlandse naam	Wnb	Nest cat.	Locatie waarneming
Grondgebonden zoogdieren			
Bever	HR		Verblijf 100m. ten zuiden stuw Borgharen in 2019
Das	A		Eenmalig foeragerend Willem Alexanderweg
Steenmarter*	A		Diverse locaties
Vleermuizen			
Gewone dwergvleermuis	HR		Tot 100 dieren boven de Maas
Gewone grootoorvleermuis	HR		In Sint-Corneliskerk
Laatvlieger	HR		Tot 60 dieren boven de Maas
Meervleermuis	HR		Boven Julianakanaal en Zuid Willemsvaart
Rosse vleermuis	HR		Boven de Maas en bij Zuid Willemsvaart
Ruige dwergvleermuis	HR		Boven de Maas en bij Zuid Willemsvaart
Watervleermuis	HR		Boven de Maas
Broedvogels met jaarrond beschermd nest			
Boerenwaluw	VR	2	Boerderij aan Bosscherweg
Boomvalk	VR	3	Ten oosten van Borgharen
Grote gele kwikstaart	VR	2	o.a. de stuw
Huisemus	VR	2	o.a. Stuwweg en Borgharen
Huiswaluw	VR	2	Borgharen
Stenuil	VR	1	Zuidkant Borgharen
Torenvalk	VR	3	Borgharen
Herpetofauna			
Hazelworm*	A		Borgharen
Muurhagedis	HR		Stuwweg
Rugstreeppad	HR		Borgharen
Vissen			
Elrits	A		Plangebied
Gestippelde alver	A		Overlaat Stuwweg
Rivierprik	N2000		Niet bekend, Habitatrichtlijnsoort Grensmaas
Rivierdonderpad	N2000		Overlaat Stuwweg
Zalm	N2000		Maas
Ongewervelden			
Bruin dikkopje	A		Bosscherweg
Grote vos	A		Bosscherweg
Planten			
Wolfskers	A		Plangebied

Schema 4.1: Overzicht van beschermde soorten in het plangebied en in haar omgeving. De gegevens zijn afkomstig uit de NDFF (laatste 10 jaar, binnen 500 meter van de ingreeplocatie).

- WNB = Soort is opgenomen in de Wet natuurbescherming
- VR = Vogelrichtlijn.
- HR = Habitatrichtlijn.
- A = Andere beschermde soort.
- * = Vrijgesteld in een bepaalde periode (bijlage 1, schema 7.2)
- Nest Cat. = categorie vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (bijlage 1, schema 7.1).

4.3 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

4.3.1 ALGEMEEN

Uit de NDFF blijkt dat er waarnemingen zijn van de bever, das en de steenmarter in de omgeving van het plangebied (zie schema 4.1). Voor de steenmarter geldt in Limburg een vrijstelling in de periode 15 augustus - februari (zie schema 7.1).

4.3.2 AANWEZIGHEID IN PLANGEBIED

Bever

Er zijn tijdens het veldbezoek van 20 mei 2021 aanwezigheidssporen van de bever waargenomen in het plangebied in de vorm van oude knaagsporen aan bomen. De aanwezigheid van een burcht is uitgesloten, omdat bij hoge Maaswaterstanden deze zal wegspoelen. De aanwezigheid van holen is eveneens uitgesloten, omdat de oever is verhard met grind en steenslag.

Das

Er zijn tijdens het veldbezoek van 20 mei 2021 geen aanwezigheidssporen van de das waargenomen in het plangebied. Het plangebied bestaat uit de Maas, een bomenrij langs de Sluisdijk opslag van bomen op de Maasoever en kruiden. Er is geen grasveld aanwezig waar een das kan foerageren op regenwormen. De waarneming van de das aan de Willem Alexanderweg betreft een eenmalig foeragerend dier. Het langs de Willem Alexanderweg gelegen terrein is geen functioneel leefgebied van de das en het plangebied dus ook niet. De aanwezigheid van functioneel leefgebied van de das in het plangebied van de das kan op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 4.1 Weergave potentiële verblijfplaatsen steenmarter in de dichte begroeiing.

Steenmarter

Er zijn tijdens het veldbezoek van 20 mei 2021 geen aanwezigheidssporen van de steenmarter waargenomen in het plangebied. Gezien de aanwezigheid van braamstruweel aan de zijde van het Bosscherveld en dicht bosopslag aan de zijde van Borgharen, kan de aanwezigheid in het plangebied van de steenmarter kan nog niet op voorhand worden uitgesloten.

Overige soorten

Het plangebied biedt geen habitat aan de volgende soorten, die niet vrijgesteld zijn: de eekhoorn (bos en parken), het edelhert (grote bosgebieden); de eikelmuis (Savelsbos); de hazelmuis (doornstruweel); de noordse woelmuis (West Nederland); de otter (beken en moerassen); de veldspitsmuis (Zeeland, Twente en Oost Drenthe); de waterspitsmuis (beken en kanalen met moerasvegetatie); de wilde kat (Zuid Limburg); het wild zwijn (rustige bosgebieden) en de wolf (Veluwe).

4.3.3 TOETS WET NATUURBESCHERMING

Bever

De bouw van de fietsbrug met de hierbij horende verwijdering van de begroeiing leidt niet tot negatieve effecten op het functioneel leefgebied van de bever. Verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van deze soort worden niet overtreden. Een vervolgonderzoek is niet nodig.

Das

De bouw van de fietsbrug met de hierbij horende verwijdering van de begroeiing leidt niet tot negatieve effecten op het functioneel leefgebied van de das. Verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van de das wordt niet overtreden. Een vervolgonderzoek is niet nodig.

Steenmarter

Door de werkzaamheden treden negatieve effecten op het functioneel leefgebied van de steenmarter. Een overtreding op de verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van deze soort kan worden voorkomen wanneer de verwijdering van de begroeiing plaats gaat vinden gedurende de vrijstellingsperiode 15 augustus - februari van de steenmarter.

Overige soorten

Gezien de verspreiding van de betreffende soorten en het aanwezige habitat in het plangebied treden geen overtredingen op met de verbodsbepalingen ten aanzien van de volgende soorten: de eekhoorn, het edelhert, de eikelmuis, de hazelmuis, de noordse woelmuis, de otter, de veldspitsmuis, de waterspitsmuis, de wilde kat, het wild zwijn en de wolf.

4.4 VLEERMUIZEN

4.4.1 ALGEMEEN

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die 's nachts aan de hand van echolocatie hun positie bepalen, maar in de schemering soms hun positie bepalen op basis van zicht. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden onderverdeeld in gebouwbewonende soorten (zoals gewone dwergvleermuis, ingekorven vleermuis en laatvlieger) en boombewonende soorten (zoals rosse vleermuis en watervleermuis). Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken, zoals ruige dwergvleermuis en beide grootoorvleermuissoorten. Een aantal soorten overwintert in bunkers, mergelgangen en

vleermuiskelders. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (tussen dakpannen en dakbeschot, in spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of in bomen (in holten of achter de bast). Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart solitair of in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere. Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.5 en 3.6 van deze wet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn).

Uit de NDFF blijkt de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger, de meervleermuis, de rosse vleermuis, de ruige dwergvleermuis en de watervleermuis in de omgeving van het plangebied (zie schema 4.1).

4.4.2 AANWEZIGHEID IN PLANGEBIED

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland vooral een gebouwbewonende soort. Paarverblijfplaatsen en verblijfplaatsen van individuele dieren worden ook wel in bomen aangetroffen. Het betreffen vooral spleetvormige ruimtes. Er zijn bomen aanwezig met dergelijke spleetvormige ruimtes aan de zijde van het Bosscherveld.

De bomen langs de Sluisdijk en op de Maasoeveren vormen een lijnvormige landschapselement dat geschikt is als vliegroute voor deze soort. Het wateroppervlak en de bomen zijn geschikt als foerageergebied wat ook blijkt uit een archiefwaaneming van 100 gewone dwergvleermuizen. Op 22 mei 2021 is de soort ook daadwerkelijk foeragerend waargenomen, maar op basis van één veldbezoek kan niet worden nagegaan in hoeverre het plangebied fungeert als belangrijk foerageergebied. Dit kan alleen worden onderzocht door middel van een onderzoek conform het vleermuizenprotocol van het Netwerk Groene Bureaus versie 2021. Het is nog niet op voorhand uit te sluiten dat de bomen in het plangebied door de soort wordt gebruikt als paarverblijf, verblijf van een individu, vliegroute en belangrijk foerageergebied.

Gewone grootoorvleermuis

Er bestaan groepen gewone grootoorvleermuizen die gebouwen bewonen en groepen die bomen bewonen. De soort heeft zijn verblijfplaats in holten en spleten in bomen, soms bevindt zo'n verblijf dicht bij de grond. Het plangebied heeft bomen met een standdiameter groter dan 30cm met holten en loszittende bast.

Gewone grootoorvleermuizen jagen in de directe omgeving van de verblijfplaats. De dieren volgen lijnvormige structuren zoals hagen, houtwallen en rietkragen als vliegroute, maar in een bos of heel kleinschalig landschap zijn ze niet gebonden aan bepaalde vaste structuren. De bomen langs de Sluisdijk en op de Maasoeveren vormen een lijnvormige landschapselement dat geschikt is als vliegroute voor deze soort. Het wateroppervlak en de bomen zijn geschikt

als foerageergebied. Op 22 mei 2021 is de soort niet waargenomen, maar om de soort te kunnen uitsluitend is een éénmalig veldbezoek onvoldoende. Dan dient een vleermuizenonderzoek plaats te vinden conform het vleermuizenprotocol van het Netwerk Groene Bureaus versie 2021. Het is nog niet op voorhand uit te sluiten dat de bomen in het plangebied door de soort wordt gebruikt als rust- en/of voortplantingslocatie, vliegroute en belangrijk foerageergebied.

Laatvlieger

De laatvlieger is in Nederland een uitsluitend gebouwbewonende soort. In het plangebied staan geen gebouwen en is ongeschikt als rust- en/of voortplantingslocatie.

De laatvlieger kan open gebieden oversteken en is niet afhankelijk van bomen of andere oriëntatiepunten. Foerageren doet de soort waar grote hoeveelheden insecten bevinden, met name de wat grotere insecten zoals mei- en junikevers. Deze bevinden zich meestal bij bomen en boven waterpartijen. Op 22 mei 2021 is de soort niet waargenomen, maar om de soort te kunnen uitsluitend is een éénmalig veldbezoek onvoldoende. Dan dient een vleermuizenonderzoek plaats te vinden conform het vleermuizenprotocol van het Netwerk Groene Bureaus versie 2021. Het is nog niet op voorhand uit te sluiten dat de bomen in het plangebied door de soort wordt gebruikt als belangrijk foerageergebied.

Meervleermuis

In Limburg kan de soort alleen in zomer boven waterpartijen en in de winter in mergelgroeves worden waargenomen (Huizinga et al, 2010). Boven waterpartijen betreffen het met name migrerende dieren tussen zomergebieden in het noorden van Nederland en meer zuidelijk gelegen wintergebieden zoals in Zuid Limburg. Het plangebied zal ter plaatse van het wateroppervlakte van de Maas dienen als migratieroute voor de meervleermuis in augustus en september.

Rosse vleermuis

Het plangebied biedt een habitat aan de in bomen bewonende rosse vleermuis, omdat er bomen aanwezig zijn met een stamdiameter groter dan 30cm met holten (figuur 4.2).

Belangrijk zijn de vliegroutes in de nabijheid van hun verblijfplaats. Na het uitvliegen of voor het invliegen gebruiken ze vooral de structuur rondom hun verblijfplaats. Van daaruit vliegen ze de hoogte in, waarna ze zich in een lijnvormige vlucht verplaatsen naar foerageergebieden en vice versa. De rosse vleermuis foerageert vooral boven waterpartijen. Vanwege de aanwezigheid van een bomenrij langs de Sluisdijk, bomen op de Maasoever en het wateroppervlakte van de Maas, is het plangebied geschikt als foerageergebied en vliegroute. Op 22 mei 2021 is de soort niet waargenomen, maar om de soort te kunnen uitsluitend is een éénmalig veldbezoek onvoldoende. Dan dient een vleermuizenonderzoek plaats te vinden conform het vleermuizenprotocol van het Netwerk Groene Bureaus versie 2021. Het is nog niet op voorhand uit te sluiten dat de bomen in het plangebied door de soort wordt gebruikt als rust- en/of voortplantingslocatie, vliegroute en belangrijk foerageergebied.

Ruige dwergvleermuis

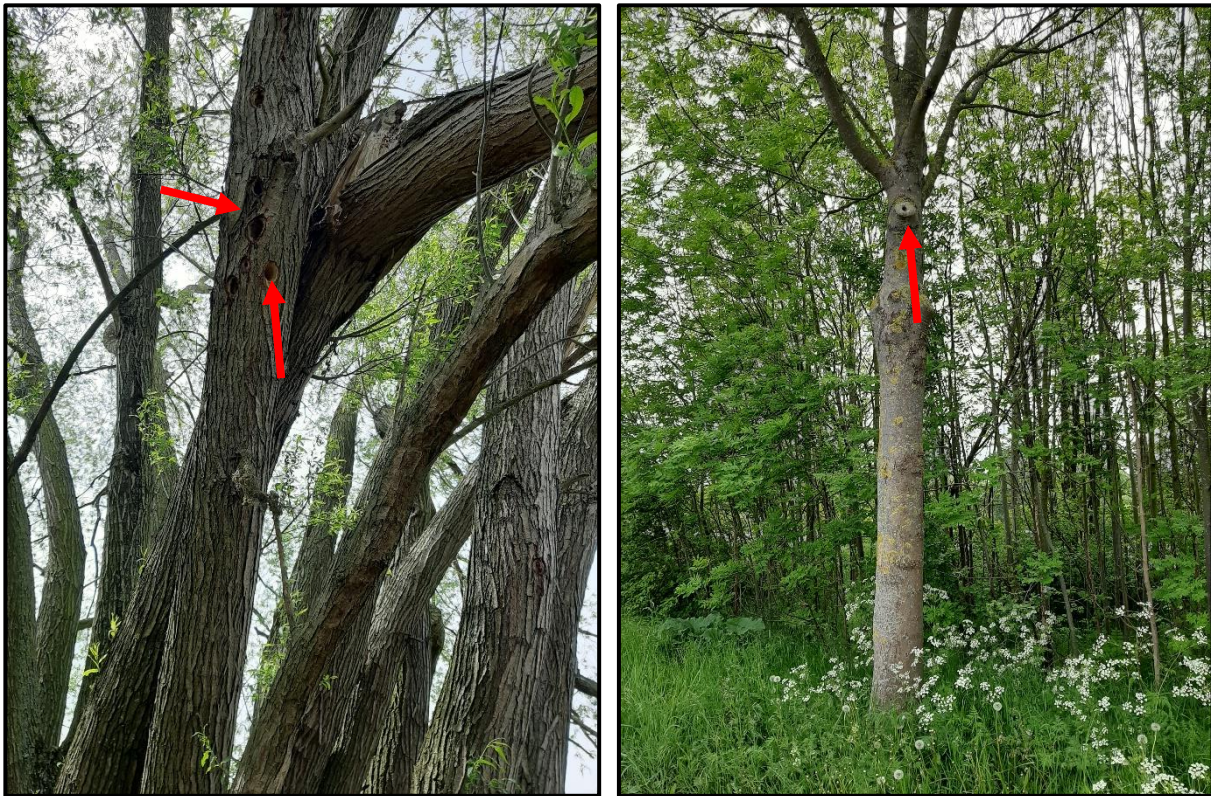
De ruige dwergvleermuis is in Nederland vooral een soort van halfopen, waterrijke landschappen. Nabijheid van water is essentieel. Daar zit hij zowel in gebouwen, zoals bebouwing uit de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw, als in oude bomen met holten. In het plangebied zijn bomen met holten aanwezig (figuur 4.2).

De ruige dwergvleermuis gebruikt ter plekke van zijn verblijfplaats lijnvormige structuren om foerageergebieden te bereiken. Het is een soort die ook door open gebied kan vliegen. Langs de lijnvormige structuren wordt ook vaak gefoerageerd. Het plangebied met bomen is geschikt als vliegroute en foerageergebied. Op 22 mei 2021 is de soort niet waargenomen, maar om de soort te kunnen uitsluitend is een éénmalig veldbezoek onvoldoende. Dan dient een vleermuizenonderzoek plaats te vinden conform het vleermuizenprotocol van het Netwerk Groene Bureaus versie 2021. Het is nog niet op voorhand uit te sluiten dat de bomen in het plangebied door de soort wordt gebruikt als rust- en/of voortplantingslocatie, vliegroute en belangrijk foerageergebied.

Watervleermuis

Zomerverblijfplaatsen van de watervleermuis worden zowel in holten als in spleten in bomen gevonden. Vanwege de vrije uitvliegruimte staan die vaak langs paden, wegen en open plekken. De meest gebruikte holten in bomen zijn verlaten spechtengaten, natuurlijk ontstane inrottingsgaten en spleten in de boomstam en dikke takken van bomen langs een open ruimte. In figuur 4.2 zijn enkele voorbeelden hiervan weergegeven

Watervleermuizen vliegen in de luwte van lijnvormige structuren zoals allerlei soorten watergangen, hagen en houtwallen. Vooral onder windstille omstandigheden wordt ook boven open water gevlogen. Het foerageergebied van watervleermuizen is vaak een waterrijke omgeving zoals moeras, meren en watergangen. Hierbinnen gaat de voorkeur uit naar de kleinere wateren, zoals vijvers, beken en kanalen met opgaande beplanting. Op 22 mei 2021 is de soort niet waargenomen, maar om de soort te kunnen uitsluitend is een éénmalig veldbezoek onvoldoende. Dan dient een vleermuizenonderzoek plaats te vinden conform het vleermuizenprotocol van het Netwerk Groene Bureaus versie 2021. Het is nog niet op voorhand uit te sluiten dat de bomen in het plangebied door de soort wordt gebruikt als rust- en/of voortplantingslocatie, vliegroute en belangrijk foerageergebied.

Figuur 4.2 Weergave potentiële verblijfplaatsen vleermuizen (rode pijlen) ter plaatse van holtes.

4.4.3 TOETS WET NATUURBESCHERMING

Gewone dwergvleermuis

De kap van de bomen zal mogelijk een negatief effect hebben op het functioneel leefgebied van de gewone dwergvleermuis. Dan zullen verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van deze soort worden overtreden. Een nader onderzoek naar deze vleermuissoort is nodig om dit te beoordelen.

Gewone grootoorvleermuis

De kap van de bomen zal mogelijk een negatief effect hebben op het functioneel leefgebied van de gewone grootoorvleermuis. In dat geval zullen verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van deze soort worden overtreden. Een nader onderzoek naar deze vleermuissoort is nodig om dit te beoordelen.

Laatvlieger

De laatvlieger is in Nederland een uitsluitend gebouwbewonende soort. De kap van de bomen heeft geen effect op rust- en/of voortplantingslocaties van deze soort. Dit geldt ook voor de vliegroute en foerageergebied, omdat de soort niet afhankelijk is van urgentiepunten en de Maas als foerageergebied behouden blijft. Bovendien vinden de werkzaamheden uitsluitend overdag plaats en wordt geen gebruik gemaakt van lichtbronnen. Een nader onderzoek naar de laatvlieger is niet nodig.

Meervleermuis

Hoewel in de Maas een nieuwe fietsbrug wordt gebouwd, zal dit geen effect hebben op de migratieroute voor de meervleermuis, omdat het wateroppervlakte beschikbaar blijft. Bovendien vinden de werkzaamheden uitsluitend overdag plaats en wordt geen gebruik gemaakt van lichtbronnen. Een nader onderzoek naar de laatvlieger is niet nodig.

Rosse vleermuis

De kap van de bomen zal mogelijk een negatief effect hebben op het functioneel leefgebied van de rosse vleermuis. In dat geval zullen verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van deze soort worden overtreden. Een nader onderzoek naar deze vleermuissoort is nodig om dit te beoordelen.

Ruige dwergvleermuis

Ook op het functioneel leefgebied van de ruige dwergvleermuis zal de kap van de bomen mogelijk een negatief effect hebben. Dan zullen verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van deze soort worden overtreden. Een nader onderzoek naar deze vleermuissoort is nodig om dit te beoordelen.

Watervleermuis

Het mogelijk effect op het functioneel leefgebied van de watervleermuis is vergelijkbaar als dat van rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Dat betekent dat een nader onderzoek naar deze vleermuissoort nodig is om dit te beoordelen in hoeverre sprake is van een overtreding met de Wet natuurbescherming inzake de watervleermuis.

Figuur 4.3 Weergave potentiële vliegroutes vleermuizen en foerageergebied waarbij de bomen worden gevolgd als oriëntatiebaken..

4.5 BROEDVOGELS

4.5.1 ALGEMEEN

Uit de NDFF blijkt de aanwezigheid van de vogels waarvan het nest jaarrond is beschermd in de omgeving van het plangebied (zie schema 4.1).

4.5.2 AANWEZIGHEID IN HET PLANGEBIED

Boerenwaluw

De boerenwaluw broedt in gebouwen zoals boerderijchuren en stallen. Deze zijn niet aanwezig in het plangebied. Op voorhand kan worden uitgesloten dat deze soort in het plangebied broeden.

Boomvalk

De soort broedt in halfopen bos of aan de randen ervan, ook wel in solitaire bomen; bomenrijen e.d.; bijna overal waar kraaien en eksters broeden. Het plangebied voldoet aan dit habitat met betrekking tot solitaire bomen en bomenrijen. Op voorhand kan nog niet worden uitgesloten dat deze soort in het plangebied broedt.

Grote gele kwikstaart

De grote gele kwikstaart broedt en foerageert aan de oevers van beken en rivieren, liefst met loofbos of loofbomen omzoomd. Bij voorkeur zijn die beken en rivieren snelstromend. De soort maakt zijn nest onder boomwortels. Het plangebied is vanwege de aanwezigheid van variabel stromende Grensmaas en lokaal bomen op de oever als broedlocatie. Op voorhand kan nog niet worden uitgesloten dat deze soort in het plangebied broedt.

Huismus

Deze soort broedt onder dakpannen van gebouwen. Er zijn geen gebouwen in het plangebied, dus is het plangebied ongeschikt als nestlocatie voor de huismus. Het is op voorhand uitgesloten dat het plangebied fungeert als functioneel leefgebied voor de huismus.

Huiswaluw

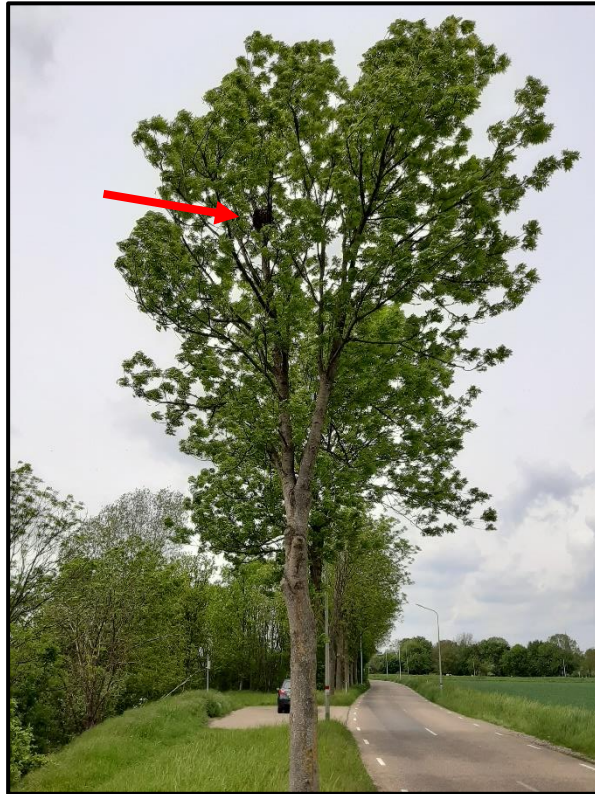
Deze soort broedt onder voornamelijk wit gekleurde overstekken van gebouwen. Er zijn geen gebouwen in het plangebied. Het plangebied is ongeschikt als nestlocatie voor de huiswaluw. Op voorhand is het uitgesloten dat het plangebied fungeert als functioneel leefgebied voor de huiswaluw.

Steenuil

Deze soort broedt in boerderijchuren en stallen, maar ook in hoogstamboomgaarden en knotwilgen. Er zijn geen gebouwen, boomgaarden en knotwilgen aanwezig in het plangebied. Het plangebied is ongeschikt als nestlocatie voor de steenuil en is het op voorhand uitgesloten dat hier sprake is van functioneel leefgebied voor deze soort.

Torenvalk

De torenvalk broedt in oude kraaiennest in bomen, maar ook in speciale open of halfopen torenvalkkasten met turf erin of in nissen in gebouwen. Bomen met oude nesten zijn aanwezig (zie figuur 4.4) en is het plangebied geschikt als nestlocatie. Op voorhand kan nog niet worden uitgesloten dat deze soort in het plangebied broedt.

Figuur 4.4 Oud eksternest dat geschikt is als nestlocatie voor de boomvalk en torenvalk.

Overige soorten nest jaarrond beschermd

Van andere vogelsoorten zoals de havik (bos), de roek (kleine bosjes en houtaanplanten), de ooievaar (op een ooievaarspaal) de kerkuil (in schuren en stallen), de oehoe (groeves), de ransuil (bossen en parken), de rode wouw (heuvelachtig gebied) en de zwarte wouw (rivierdalen met ooibossen) is het eventueel broeden van in het plangebied op voorhand uitgesloten.

Overige soorten nest niet jaarrond beschermd

Met betrekking tot vogelsoorten waarvan het nest alleen tijdens het broedseizoen (april – augustus) is beschermd, zijn er broedmogelijkheden voor andere diverse vogelsoorten die broeden in bomen, struiken en ruigte. Tijdens het veldbezoek van 20 mei 2021 zijn grote bonte specht, grasmus, ijsvogel en bosrietzanger waargenomen. Het is niet uitgesloten dat deze vogelsoorten ook in het plangebied broeden.

4.5.3 TOETS WET NATUURBESCHERMING

Boerenzwaluw

Door de werkzaamheden treden geen negatieve effecten op het functioneel leefgebied van de boerenzwaluw vanwege het ontbreken van nestgelegenheid in het plangebied. Verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van deze soort worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor boerenzwaluw of een nader onderzoek is niet aan de orde.

Boomvalk

Bij de kap van bomen is het nog niet uitgesloten dat een nestboom van de boomvalk wordt geveld. In dat geval kunnen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van deze soort worden overtreden. Dat betekent dat een nader onderzoek naar deze soort nodig is om dit te beoordelen in hoeverre sprake is van een overtreding met de Wnb.

Grote gele kwikstaart

Door de werkzaamheden treden mogelijk negatieve effecten op de grote gele kwikstaart. Verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van deze soort worden in dat geval overtreden. Dat betekent dat een nader onderzoek naar deze soort nodig is om dit te beoordelen in hoeverre sprake is van een overtreding met de Wnb inzake de grote gele kwikstaart.

Huismus

De werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op het functioneel leefgebied van de huismus vanwege het ontbreken van nestgelegenheid in het plangebied. Verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van deze soort worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor de huismus of een nader onderzoek is niet aan de orde.

Huiszwaluw

De werkzaamheden horende bij de aanleg van de fietsbrug leiden niet tot negatieve effecten op het functioneel leefgebied van de huiszwaluw. Verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van deze soort worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor de huiszwaluw of een nader onderzoek is niet aan de orde.

Steenuil

Boerderijschuren, stallen, hoogstamboomgaarden en knotwilgen zullen niet als gevolg van de werkzaamheden worden aangetast. Verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van deze soort worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor de steenuil of een nader onderzoek is niet aan de orde.

Torenvalk

Bij de kap van bomen is het nog niet uitgesloten dat een nestboom van de torenvalk wordt geveld. In dat geval kunnen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van deze soort worden overtreden. Dat betekent dat een nader onderzoek naar deze soort nodig is om dit te beoordelen in hoeverre sprake is van een overtreding met de Wnb inzake de torenvalk.

Overige soorten nest jaarrond beschermd

De werkzaamheden zullen geen negatieve invloed hebben op het functioneel leefgebied van andere vogelsoorten zoals de havik, de roek, de ooievaar, de kerkuil, de oehoe, de ransuil, de rode wouw en de zwarte wouw. Verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van deze soorten worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor deze soorten of een nader onderzoek is niet aan de orde.

Overige soorten nest niet jaarrond beschermd

Met betrekking tot vogelsoorten waarvan het nest alleen tijdens het broedseizoen (april – augustus) is beschermd, zullen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van deze broedvogels worden overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor broedvogels of een nader broedvogelonderzoek is aan de orde indien de verwijdering van de begroeiing dan plaats.

4.6 HERPETOFAUNA

4.6.1 ALGEMEEN

Uit de NDFF blijkt de aanwezigheid van de muurhagedis en rugstreeppad in de omgeving van het plangebied (zie schema 4.1). Voor de hazelworm geldt in Limburg een vrijstelling in de periode juli -september (zie schema 7.1).

4.6.2 AANWEZIGHEID IN HET PLANGEBIED

Hazelworm

Het plangebied is vanwege de mozaïek van bomen, jonge bomen, struiken, ruigte en grasstroken geschikt als leefgebied voor de hazelworm. Het is nog niet op voorhand uitgesloten dat deze soort in het plangebied een functioneel leefgebied heeft.

Muurhagedis

De muurhagedis is een soort die zijn leefgebied heeft op muren en stapelstenen. Deze zijn niet aanwezig in het plangebied. Ook zijn tijdens het veldbezoek van 20 mei 2021 geen waarnemingen van deze soort waargenomen. Op voorhand kan worden uitgesloten dat deze soort in het plangebied een functioneel leefgebied heeft.

Rugstreeppad

Er zijn geen waarnemingen verricht van de rugstreeppad tijdens de veldbezoeken van 20 mei en 22 mei 2021. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied, omdat hier geen tijdelijke waterpartijen aanwezig zijn. Echter, in het Bosscherveld zijn wel tijdelijke waterpartijen aanwezig en is het nog niet uitgesloten dat het plangebied ter plaatse van het toekomstige fietspad fungeert als landhabitat.

Overige soorten

Het plangebied biedt geen habitat aan de volgende soorten, die niet vrijgesteld zijn: de adder (in Limburg alleen te Meinweg), de Alpenwatersalamander (stilstaande kleine waterpartijen), de boomkikker (alleen in gemeente Echt en in de Maasduinen), de geelbuikvuurpad (met water gevulde karrensporen, kaalgevreten veedrinkpoelen en natte plekken in Zuid Limburg), de gladde slang (heide, hoogveen en kalkgrasland), de heikikker (vennen en laagveen), de kamsalamander (poelen zonder vis en permanent waterhoudend), de levendbarende hagedis (heide, hoogveen, vochtig schraal grasland), de ringslang (laagveen), de vinpootsalamander (heidegebieden en Zuid Limburg), de vuursalamander (alleen in Bunderbos en nabij

Cottessen) en de zandhagedis (heide). Op voorhand is het uitgesloten dat het plangebied fungeert als functioneel leefgebied voor deze soorten.

4.6.3 TOETS WET NATUURBESCHERMING

Hazelworm

Door de werkzaamheden treden mogelijk negatieve effecten op het functioneel leefgebied van de hazelworm. Een mogelijke overtreding op de verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van deze soort treedt op wanneer de verwijdering van de begroeiing plaats vindt in de periode oktober – juni.

Muurhagedis

De werkzaamheden leiden niet tot een negatief effect op het functioneel leefgebied van de muurhagedis. Een overtreding Wnb, een nader onderzoek of een aanvraag ontheffing Wnb is niet aan de orde.

Rugstreepad

Door de werkzaamheden treden mogelijk negatieve effecten op het mogelijke functioneel leefgebied van de rugstreepad. Dan kunnen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van deze soort worden overtreden. Dat betekent dat een nader onderzoek naar deze soort nodig is om te beoordelen in hoeverre sprake is van een overtreding met de Wnb.

Overige soorten

Gezien de verspreiding van de betreffende soorten en het aanwezige habitat in het plangebied treden geen overtredingen op met de verbodsbepalingen ten aanzien van de volgende soorten: de adder, de alpenwatersalamander, de boomkikker, de geelbuikvuurpad, de gladde slang, de heikikker, de kamsalamander, de levendbarende hagedis, de ringslang, de vinpootsalamander, de vroedmeesterpad, de vuursalamander en de zandhagedis. Een nader onderzoek naar deze soorten of een ontheffing Wnb is niet nodig.

4.7 VISSEN

4.7.1 ALGEMEEN

Uit de directe omgeving van de ingreeplocatie zijn archiefwaarnemingen bekend van krachtens de Wnb beschermde vissoorten de elrits en de gestippelde alver in de Maas en de Overlaat aan de Stuwweg.

4.7.2 AANWEZIGHEID IN PLANGEBIED

Elrits

Afgaande op de beschikbare archiefwaarnemingen blijkt dat de elrits in het plangebied zijn leefgebied heeft en dus is het habitat hier geschikt voor deze soort. Het kan nog niet op

voorhand worden uitgesloten dat het plangebied fungeert als een functioneel leefgebied voor de elrits.

Gestippelde alver

De gestippelde alver is een soort van snel stromende zuurstofrijke beken en rivieren met een bodem van grind of stenen. De Grensmaas voldoet hier aan. Het kan nog niet op voorhand worden uitgesloten dat voor deze soort het plangebied fungeert als een functioneel leefgebied.

Rivierprik

De rivierprik is niet rechtstreeks beschermd binnen de Wnb, maar de Grensmaas is wel aangewezen voor deze soort vanuit de habitatrichtlijn en daaruit voortvloeiend Natura-2000. De soort paait boven groffe zand- en grindbeddingen in de middenlopen van rivieren en grote beken. Paailocaties zijn bekend van de Niers en de Roer, maar ook in de Geul is de soort waargenomen maar dit betreffen enkel individuen en is voor zover bekend de Geul geen paailocatie. De Maas fungeert als doortrekroute tijdens de winter, maar deze functie is beperkt als gevolg van de stuw van Lith en dat de vistrap niet optrekbaar is voor deze soort met uitzondering van zeer hoge Maaswaterstanden wanneer de vistrap onder water staat en wel optrekbaar is (*Spikmans en de Bruin, 2021*). Het plangebied fungeert mogelijk in beperkte mate als optrekroute.

Rivierdonderpad

De Grensmaas is aangewezen voor deze soort vanuit de habitatrichtlijn en daaruit voortvloeiend Natura-2000 zodat de soort op deze wijze is beschermd binnen de Wnb. Deze soort komt overal voor waar een stenige bodem aanwezig is. Echter, in de Maas wordt de soort verdrongen door marmelgrondel en vooral de zwartbekgrondel, waardoor de soort alleen nog maar aanwezig is daar waar de concurrentie met deze soorten minder is. Dit is vooral het geval achter stuwen in de zijbeken van de Maas en Roer. In de Grensmaas is de soort grotendeels verdrongen door de zwartbekgrondel [*Rivierdonderpad (ravon.nl)*]. Hoewel het plangebied geschikt is als leefgebied, wordt aangenomen dat tegenwoordig de soort vrijwel is verdrongen door exotische grondsoorten als de zwartbekgrondel.

Zalm

De zalm is niet beschermd binnen de Wnb, maar de Grensmaas is wel aangewezen voor deze soort vanuit de habitatrichtlijn en daaruit voortvloeiend Natura-2000. De Maas behoort tot de trekroute van zalm op weg naar de paairiviertjes in Duitsland, Zwitserland, België en Frankrijk. De paaimigratie vindt plaats vanaf het voorjaar tot het einde van de zomer. Het paaien gebeurt, tussen oktober en december, op kiezelbodems in snelstromende riviertjes [*Zalm (ravon.nl)*]. Het plangebied fungeert als trekroute voor de zalm, hoewel de waarnemingen van de zalm zeer spaarzaam zijn (alleen één in 2021 ter hoogte van Borgharen).

4.7.3 TOETS WET NATUURBESCHERMING

Elrits

Tijdens de aanleg van de werkweg en het ontgraven van de bouwkuip zal het leefgebied van deze soort worden verstoord. In dat geval kunnen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van deze soort worden overtreden. Dat betekent dat een nader onderzoek naar deze soort nodig is om te beoordelen in hoeverre sprake is van een overtreding met de Wnb.

Gestippelde alver

Tijdens de aanleg van de werkweg en het ontgraven van de bouwkuip zal het leefgebied van deze soort mogelijk worden verstoord. Uit een nader onderzoek moet blijken of dit leidt tot een overtreding met de verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van deze soort en of een ontheffing Wnb nodig is.

Rivierprik

Tijdens de aanleg van de werkweg en het ontgraven van de bouwkuip zal de trekroute van deze soort niet worden verstoord, omdat de werkzaamheden plaats vinden tijdens het laagwaterseizoen terwijl de rivierprik trekt gedurende het hoogwaterseizoen. Een nader onderzoek naar deze soort of een ontheffing Wnb is niet nodig.

Rivierdonderpad

Tijdens de aanleg van de werkweg en het ontgraven van de bouwkuip zal het leefgebied van deze soort niet worden verstoord, omdat de soort vrijwel verdrongen is door exotische grondels als de zwartbekgrondel in de Grensmaas. Een nader onderzoek naar deze soort of een ontheffing Wnb is niet nodig.

Zalm

Tijdens de aanleg van de werkweg en het ontgraven van de bouwkuip zal de trekroute van deze soort mogelijk worden verstoord. Uit een nader onderzoek moet blijken of dit leidt tot een overtreding met de verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van deze soort en of een ontheffing Wnb nodig is.

4.8 ONGEWERVELDEN

4.8.1 ALGEMEEN

Uit de NDFF blijkt dat alleen in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van het bruin dikkopje, de grote vos en de teunisbloempijlstaart (zie schema 4.1).

4.8.2 AANWEZIGHEID IN PLANGEBIED

Bruin dikkopje

De soort is in Nederland beperkt tot droog en schraal kalkgrasland op zuidhellingen, met een lage, kruidenrijke vegetatie en hier en daar met een kale bodem (<https://www.vlinderstichting.nl>

/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/bruin-dikkopje). In het plangebied is dit habitat niet aanwezig en is het op voorhand uitgesloten dat de soort een functioneel leefgebied hier heeft.

Grote vos

Deze soort komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen (<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/grote-vos>); in ieder geval in een bosrijke omgeving. Dit habitat is niet aanwezig in het plangebied en het is uitgesloten dat de grote vos hier een functioneel leefgebied heeft.

Teunisbloempijlstaart

Deze soort is niet bekend uit de literatuur van de omgeving, maar er is wel een archiefwaarneming bekend op ca. 800m. afstand van het plangebied in de woonwijk Bosscherveld. De teunisbloempijlstaart komt voor op open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen (<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/teunisbloempijlstaart>). Dit habitat is aanwezig in het plangebied in de vorm van warme open plaatsen ter plaatse van het deel van het plangebied aan de zijde van het Bosscherveld. De aanwezigheid van de genoemde soort kan op voorhand nog niet worden uitgesloten.

Overige soorten

Gezien de verspreiding van de betreffende soorten en het aanwezige habitat in het plangebied zijn de volgende soorten die in Limburg een leefgebied hebben op voorhand uitgesloten in het plangebied: de bosbeekjufter (beschaduwde beken), de bruine eikenpage (in Noord Limburg), het donker pimperlblauwtje (Roerdal), de gaffelibel (Roer en Vlootbeek), de gevlekte glanslibel (Roerdal), de gevlekte witsnuitlibel (Reigersbroek bij Sint Joost), de grote weerschijnvlinder (D'n Observant), de hoogveenglanslibel (Brunsummerheide), de iepenpage (iepen), de kleine ijsvogelvlinder (Limbrichterbosch), de rivierrombout (rivieren met zandstrandjes), het sleedoorpage (sleedoorns), het spiegeldikkopje (Peelregio), veldparelmoervlinder (Bemelerberg en in berm A79), het vliegend hert (eikenbossen en hoogstamfruitboomgaarden) en zeggenkorfslak (moerassen). Een nader onderzoek naar deze soorten of een ontheffing Wnb is niet nodig.

4.8.3 TOETS WET NATUURBESCHERMING

Bruin dikkopje

Er is geen sprake van een negatief effect op het functioneel leefgebied van het bruin dikkopje, vanwege het ontbreken van haar habitat in het plangebied. Een overtreding Wnb, een nader onderzoek of een aanvraag ontheffing Wnb is niet aan de orde.

Grote vos

Er is geen sprake van een negatief effect op het functioneel leefgebied van de grote vos. Een overtreding Wnb, een nader onderzoek of een aanvraag ontheffing Wnb is niet aan de orde.

Teunisbloempijlstaart

Er is mogelijk sprake van een negatief effect op het functioneel leefgebied van de teunisbloempijlstaart tijdens de verwijdering van de begroeiing. Uit een nader onderzoek moet blijken of dit leidt tot een overtreding met de verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van deze soort en of een ontheffing Wnb nodig is.

Overige soorten

Gezien de verspreiding van de betreffende soorten en het aanwezige habitat in het plangebied zullen de werkzaamheden niet leiden tot een overtreding Wnb met betrekking tot de volgende soorten: de bosbeekjuffer, de bruine eikenpage, het donker pimperlblauwtje, de gaffelibel, de gevlekte glanslibel, de gevlekte witsnuitlibel, de grote weerschijnvlinder, de hoogveenglanslibel, de iepenpage, de kleine ijsvogelvlinder, de rivierrombout, het sleedoorpage, het spiegeldikkopje, veldparelmoervlinder, het vliegend hert en zeggenkorfslak. Een nader onderzoek naar deze soorten of een ontheffing Wnb is niet nodig.

4.9 PLANTEN

4.9.1 ALGEMEEN

Uit de directe omgeving van de ingreeplocatie en ter plaatse daarvan zijn archiefwaarnemingen bekend van de wolfskers (schema 4.1).

4.9.2 AANWEZIGHEID IN PLANGEBIED

Wolfskers

Tijdens het veldbezoek van 20 mei 2021 is de soort niet waargenomen, maar dit veldbezoek was van voor de bloeiperiode. De aanwezigheid van deze soort kan nog niet op voorhand worden uitgesloten.

Japanse duizendknoop

Deze soort is niet beschermd in de Wnb. Japanse duizendknoop staat op de lijst van 100 meest invasieve soorten van het IUCN en DAISIE. Japanse duizendknoop kan grote schade veroorzaken aan funderingen, verhardingen, infrastructuur, rioleringen en drainagebuizen. De plant heeft geen enkele moeite om door zwakke plekken in asfalt, beton of metselwerk heen te groeien. De wortelstokken kunnen 7 meter lang worden. Uitgraven is zeer arbeidsintensief en inefficiënt. De wortels kunnen tot 3 meter diep zitten en als er kleine stukjes van 1 cm niet worden meegenomen, komt de plant weer terug. Er zijn vijf haarden van de soort waargenomen, te weten (zie figuren 4.5 en 4.6):

- Zijde Borgharen te X: 176.548 Y: 320.287 groeiplaats ca. 5 x 20m.
- Zijde Bosscherveld te X:176.453 Y: 320.222 groeiplaats ca. 20 x 20m.
- Zijde Bosscherveld te X:176.490 Y: 320.200 groeiplaats ca. 2 x 3m.en 10 x 20m.
- Zijde Bosscherveld te X:176.510 Y: 320.169 groeiplaats ca. 15 x 20m.
- Zijde Bosscherveld te X:176.579 Y: 320.093 groeiplaats ca. 3 x 10m.

Overige soorten

De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde plantensoorten moet op grond van hun ecologie (zoals extensief beheerde graanakkers, kalkgraslanden, oude muren met kalkmortel e.d.) en verspreiding (buiten Zuid Limburg) uitgesloten worden geacht.

Figuur 4.5 Links: weergave groeiplaats Japanse duizendknoop aan de zijde van Borgharen en rechts aan de zijde van Bosscherveld.

Figuur 4.6 Relatie groeiplaatsen Japanse duizendknoop (gele stip) en de locaties van de werkzaamheden.

4.9.3 TOETS WET NATUURBESCHERMING

Wolfskers

Er is mogelijk sprake van een negatief effect op groeiplaatsen van de wolfskers. Uit een nader onderzoek moet blijken of dit leidt tot een overtreding met de verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van deze soort en of een ontheffing Wnb nodig is.

Japanse duizendknoop

Als gevolg van het grondverzet zal deze soort zich verder gaan verspreiden en schade aan gaan richten aan het toekomstige fietspad indien deze soort niet op de juiste wijze is verwijderd. Omdat de wortels tot op 3 meter diepte levensvatbaar zijn, moet de grond worden afgegraven dieper dan 3 meter en worden gezeefd. Daarna worden de verzamelde wortelstokken en plantenresten verhit in een mobiele verhittingsinstallatie. Tot op heden is dit de enige methode dat succesvol is geweest bij de bestrijding van de planten in de af te voeren grond.

Overige soorten

Gezien de verspreiding van de betreffende soorten en het aanwezige habitat in het plangebied zullen de werkzaamheden niet leiden tot een overtreding Wnb met betrekking tot de overige wettelijk beschermde plantensoorten. Een nader onderzoek naar deze soorten of een ontheffing Wnb is niet nodig.

5 CONCLUSIE EN VERVOLGTRAJECT

5.1 CONCLUSIE

Op basis van het literatuuronderzoek en de veldbezoeken uitgevoerd op 20 mei 2021 en 22 mei 2021 in relatie tot de werkzaamheden kunnen de in paragraaf 1.1 genoemde onderzoeksvragen als volgt worden beantwoord (zie schema 5.1):

- Er zijn er potentiële rust- en voortplantingslocaties van de steenmarter, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de rosse vleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis, de boomvalk, de grote gele kwikstaart, de torenvalk, de hazelworm, de rugstreepad, de elrits, de gestippelde alver, de zalm, de teunisbloempijlstaart en de wolfskers.
- De werkzaamheden aan het plangebied hebben een negatief effect op deze potentiële rust- en voortplantingslocaties en er is een risico op het overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) artikelen 3.1, 3.5 en 3.10.
- Er is een nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid van rust- en voortplantingslocaties van de genoemde soorten, te weten: de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de rosse vleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis, de boomvalk, de grote gele kwikstaart, de torenvalk, de rugstreepad, de elrits, de gestippelde alver, de zalm, de teunisbloempijlstaart en de wolfskers.
- Indien de verwijdering van de begroeiing plaats vindt gedurende de vrijstellingsperiode van de steenmarter (15 augustus - februari) en de hazelworm (juli – september), is een onderzoek naar deze soorten niet nodig.
- Een ontheffing van de Wnb voor broedvogels of een nader broedvogelonderzoek is niet aan de orde indien de verwijdering van de begroeiing plaats vindt buiten het broedseizoen, dus plaats vindt in de periode september - maart.
- Verder is het van belang dat de Japanse duizendknoop vijf haarden heeft en dit van negatieve invloed kan zijn op de aan te leggen fietspad. De bestrijding hiervan is dus noodzakelijk.

Soort	Bescherming Wnb	Overtreding Wnb uitgesloten	Nader onderzoek	Aanvraag ontheffing Wnb
Bever	Artikel 3.5	Ja	Nee	Nee
Das	Artikel 3.10	Ja	Nee	Nee
Steenmarter	Artikel 3.10	bij verwijdering begroeiing van 15 augustus t/m februari		
		Ja	Nee	Nee
Overige zoogdiersoorten	Artikel 3.5 en 3.10	Ja	Nee	Nee
Gewone dwergvleermuis	Artikel 3.5	Nee	Ja	Mogelijk
Gewone grootoorvleermuis	Artikel 3.5	Nee	Ja	Mogelijk
Laatvlieger	Artikel 3.5	Ja	Nee	Nee
Meervleermuis	Artikel 3.5	Ja	Nee	Nee
Rosse vleermuis	Artikel 3.5	Nee	Ja	Mogelijk
Ruige dwergvleermuis	Artikel 3.5	Nee	Ja	Mogelijk
Watervleermuis	Artikel 3.5	Nee	Ja	Mogelijk
Boerenwaluw	Artikel 3.1	Ja	Nee	Nee
Boomvalk	Artikel 3.1	Nee	Ja	Mogelijk
Grote gele kwikstaart	Artikel 3.1	Nee	Ja	Mogelijk
Huisemus	Artikel 3.1	Ja	Nee	Nee
Huiswaluw	Artikel 3.1	Ja	Nee	Nee
Steenuil	Artikel 3.1	Ja	Nee	Nee
Torenvalk	Artikel 3.1	Nee	Ja	Mogelijk
Overige vogelsoorten nest jaarrond beschermd	Artikel 3.1	Ja	Nee	Nee
Overige vogelsoorten nest beschermd in broedseizoen	Artikel 3.1	Bij verwijdering begroeiing van september - maart		
		Ja	Nee	Nee
Hazelworm*	Artikel 3.10	Bij verwijdering begroeiing van juli t/m september		
		Ja	Nee	Nee
Muurhagedis	Artikel 3.5	Ja	Nee	Nee
Rugstreeppad	Artikel 3.5	Nee	Ja	Mogelijk
Overige herpetofauna	Artikel 3.5 en 3.10	Ja	Nee	Nee
Elrits	Artikel 3.10	Nee	Ja	Mogelijk
Gestippelde alver	Artikel 3.10	Nee	Ja	Mogelijk
Rivierprik	N2000	Ja	Nee	Nee
Rivierdonderpad	N2000	Ja	Nee	Nee
Zalm	N2000	Nee	Ja	Mogelijk
Bruin dikkopje	Artikel 3.10	Ja	Nee	Nee
Grote vos	Artikel 3.10	Ja	Nee	Nee
Teunisbloempijlstaart	Artikel 3.5	Nee	Ja	Mogelijk
Overige ongewervelden	Artikel 3.5 en 3.10	Ja	Nee	Nee
Japanse duizendknoop	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Wolfskers	Artikel 3.10	Nee	Ja	Mogelijk
Overige plantensoorten	Artikel 3.5 en 3.10	Ja	Nee	Nee

Schema 5.1 overzicht voor welke onderzochte soorten een overtreding Wnb nog niet uitgesloten is en waarvoor een nader onderzoek nodig is.

5.2 VERVOLGTRAJECT

5.2.1 NADER ONDERZOEK

Om na te kunnen gaan of de werkzaamheden leiden tot een overtreding van artikelen 3.1, 3.5 en/of 3.10 van de Wnb en een ontheffing Wnb nodig is, is een nader flora- en faunaonderzoek nodig conform de betreffende kennisdocumenten van BIJ12. Wat dit inhoud is weergegeven in schema 5.2.

Plangebied	Soort	Bezoeken	Periode
Borgharen	Vleermuizen	2	15 augustus – 30 september (paarperiode)
		3	15 april – 15 juli (kraamperiode)
Bosscherveld	Vleermuizen	2	15 augustus – 30 september (paarperiode)
		3	15 april – 15 juli (kraamperiode)
Borgharen / Bosscherveld	Boomvalk	2	Eind april – begin mei en augustus (jongen)
Borgharen / Bosscherveld	Torenvalk en grote gele kwikstaart	3	April – juni
Maas	Elrits, Gestippelde alver en Zalm	2	Tijdens zeer laag water
Borgharen / Bosscherveld	Steenmarter*	2 (Plaatsing cameraval)	Maart – begin augustus (alleen nodig indien de verwijdering van de begroeiing dan plaats vindt)
Borgharen	Hazelworm*	4	Oktober – juni (alleen nodig indien de verwijdering van de begroeiing dan plaats vindt)
Bosscherveld	Rugstreeppad	3	Eind april -augustus
Borgharen / Bosscherveld	Teunisbloempijlstaart	1	Juli-augustus
Borgharen / Bosscherveld	Wolfskers	1	Juli-augustus

Schema 5.2 Intensiteit van het benodigde nader flora- en faunaonderzoek conform de beschikbare kennisdocumenten BIJ12 en onderzoeksprotocollen van Netwerk Groen Bureaus.

*: Indien de verwijdering van de begroeiing plaats vindt gedurende de vrijstellingsperiode van de steenmarter (15 augustus - februari) en de hazelworm (juli – september), is een onderzoek naar deze soorten niet nodig.

5.2.2 AANVRAAG ONTHEFFING

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat deze beschermde flora en fauna zodanig wordt verstoord dat een overtreding met de verbodsbepalingen van de Wnb plaats vindt, dan is een ontheffing voor artikelen 3.1 en/of 3.5 nodig en/of 3.10 nodig. Deze dient te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag voor de Wnb; te weten de Provincie Limburg. De aanvraag bestaat uit een activiteitenplan en een ingevuld aanvraagformulier. Voor een ontheffing soortenbescherming geldt een beslistermijn van dertien weken. Deze termijn wordt gewoonlijk door de Provincie Limburg met zeven weken verlengd en zodoende duurt een ontheffingsaanvraag dan 20 weken.

5.2.3 *BESTRIJDING JAPANSE DUIZENDKNOOP*

Groeiplaatsen van de Japanse duizendknoop bevinden zich op locaties waar grondverzet plaats gaat vinden. Om deze soort te verwijderen, is een speciale wijze van grondverzet en het nemen van aanvullende maatregelen nodig.

6 LITERATUUR

- BIJ12, 2017. *Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis Pipistrellus Pipistrellus*. Versie 1.0 . Utrecht, Nederland: BIJ12.
- BIJ12, 2017. *Kennisdocument Gewone Grootoorvleermuis Plecotus auritus*. Versie 1.0 . Utrecht, Nederland: BIJ12.
- BIJ12, 2017. *Kennisdocument Rosse vleermuis Nyctalus noctula*. Versie 1.0 . Utrecht, Nederland: BIJ12.
- BIJ12, 2017. *Kennisdocument Rugstreeppad Bufo calamita*. Versie 1.0 . Utrecht, Nederland: BIJ12.
- BIJ12, 2017. *Kennisdocument Ruige Dwergvleermuis Pipistrellus nathusius*. Versie 1.0 . Utrecht, Nederland: BIJ12.
- BIJ12, 2017. *Kennisdocument Steenuil Athene Noctua*. Versie 1.0 . Utrecht, Nederland: BIJ12.
- BIJ12, 2017. *Kennisdocument Watervleermuis Myotis daubentonii*. Versie 1.0 . Utrecht, Nederland: BIJ12.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur in Nederland 12*. Leiden, Nederland Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden.
- Buggenum, van, H.J.M., Geraerds, R.P.G. & Lenders A.J.W. (red.). (2009). *Reptielen en amfibieën van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008*. Maastricht, Nederland: Stichting Natuurpublicaties Limburg.
- De Bruin A., Spikmans F. maart 2021. *Rivierprik: een vergeten trekvis in de Maas. Bilthoven Nederland*. Visionair nr. 59. Sportvisserij Nederland
- Huizenga, C. et al., 2010. *Zoogdieren van Limburg. Verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007*. Maastricht, Nederland. Stichting Natuurpublicaties Limburg.
- Hustings, F. et al, 2006. *Avifauna van Limburg*. Maastricht, Nederland: Stichting Natuurpublicaties Limburg.
- Kaper, A., Muskens, G., 2006. *Steenmarters in en om het huis*. Roosendaal, Nederland: Stichting Landschapsbeheer Gelderland.
- Provincie Limburg (2017). *Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wnb in Limburg*, Provinciaal Blad Nr. 5634 (6 december 2017). Limburg.

Provincie Limburg (2017). *Wijzigingsverordening Hoofdstuk 3 Natuur van de Omgevingsverordening Limburg 2014*. Provinciaal Blad Nr. 1845 (25 april 2017). Limburg .

Websites

National Databank Flora en Fauna (2010 - 2020). Natuurgegevens NDFF. Geraadpleegd 19 mei 2021 van <https://ndff-ecogrid.nl>.

Provincie Limburg. Kaarten en cijfers. Atlas Limburg. kaart Borgharen. Geraadpleegd 21 mei 2021 van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>

<https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/rivierdonderpad>

<https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/zalm>

<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/bruin-dikkopje>

<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/grote-vos>

<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/teunisbloempijlstaart>

7 BIJLAGE 1 KADER WET NATUURBESCHERMING

7.1 ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING LANDELIJK

7.1.1 ALGEMEEN

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast. Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, in de Wet Natuurbescherming opgenomen zoals is omschreven in de paragrafen 6.1.2 t/m 6.1.5.

7.1.2 VOGELRICHTLIJN

Soorten van de Vogelrichtlijn: Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn:

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

7.1.3 HABITATRICHTLIJN, BERN BIJLAGE II, BONN BIJLAGE I

Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd:

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

7.1.4 *NATIONAAL BESCHERMDE SOORTEN*

Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Een project kan in strijd zijn met de Wet natuurbescherming wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

7.1.5 *WETTELIJKE BELANGEN*

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna. Voor nationaal beschermde soorten geldt:
- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang. Zorgplicht Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Wet natuurbescherming altijd de zorgplicht (artikel 1.11). De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

7.2 **ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING LIMBURGSE INVULLING**

De provincie Limburg heeft beleidsregels opgesteld in het document Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wnb in Limburg (6 december 2017, Limburg) voor soorten die beschermd zijn binnen de Vogelrichtlijn of bijlage onderdeel A bij de Wnb, te weten:

- De broedvogels zijn ingedeeld in de categorieën 1 t/m 4:
 - Hiervan is het nest van de vogelsoorten horende tot de categorieën 1 t/m 3 jaarrond beschermd (schema 7.1);
 - Categorie 4 zijn de nesten van plaats trouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats

verloren gaat, maar dusdanig kwetsbaar zijn dat de functionaliteit niet in het geding mag komen.

- Voor soorten in bijlage onderdeel A bij de Wnb geldt de Omgevingsverordening Limburg 2014 bijlage III bij paragraaf 3.8 “Vrijstelling dieren bij ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud” zijn soorten opgenomen waarvoor in Limburg een (gedeeltelijke) vrijstelling geldt (zie schema 7.2).
- Artikelen 4.3 en 4.4 lid 2: Soms is het voor de ontwikkeling erg moeilijk om een aanvullend onderzoek uit te voeren. Bijvoorbeeld als gezien de doorlooptijd die dit met zich mee brengt een toegekende subsidie komt te vervallen of veiligheidsaspecten er aan in de weg staan. In dergelijke omstandigheden zijn GS van mening dat er sprake is van een dermate uitzonderingssituatie dat de initiatiefnemer een ontheffingsaanvraag kan doen alsof de mogelijk aanwezige soorten daadwerkelijk aanwezig zijn. De initiatiefnemer moet in zo’n geval een aanpak overleggen waaruit blijkt voor welke soorten hij deze aanpak volgt, wat de maximaal verwachte dichtheden van de soorten zijn en welke maatregelen uitgevoerd gaan worden.

Nederlandse naam	Categorie vaste nesten
Boerenzwaluw	2
Boomvalk	3
Bosuil	2
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	2
Havik	3
Huisemus	2
Huiszwaluw	2
Kerkuil	1
Oehoe	1
Ooievaar	2
Ransuil	3
Raaf	3
Rode wouw	3
Roek	1
Slechtvalk	2
Steenuil	1
Torenvalk	3
Wespendief	3
Zwarte wouw	3

Schema 7.1 Jaarrond beschermde vogelnesten Wnb Beleidsregels Passieve soorten bescherming.

Nederlandse naam	Periode vrijstelling
Aardmuis	Gehele jaar
Bosmuis	Gehele jaar
Bunzing	Gehele jaar
Bruine kikker	Gehele jaar
Dwergmuis	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	Gehele jaar
Eekhoorn	Maart- april en juli tot en met november
Egel	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	Gehele jaar
Gewone pad	Gehele jaar
Haas	Gehele jaar
Hazelworm	Juli, augustus en september
Hermelijn	Gehele jaar
Huisspitsmuis	Gehele jaar
Kleine watersalamander	Gehele jaar
Konijn	Gehele jaar
Levendbarende hagedis	15 augustus tot en met 15 oktober
Meerkikker	Gehele jaar
Middelste groene kikker	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	Gehele jaar
Ree	Gehele jaar
Rosse woelmuis	Gehele jaar
Steenmarter	15 augustus tot en met februari
Tweekleurige bosspitsmuis	Gehele jaar
Veldmuis	Gehele jaar
Vos	Gehele jaar
Wezel	Gehele jaar
Woelrat	Gehele jaar

Schema 7.2 Vrijgestelde soorten provincie Limburg bij ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud volgens de Omgevingsverordening Limburg 2014.

Tussenrapport nader onderzoek flora en fauna Fietsbrug Borgharen

Tussenrapport nader onderzoek flora en fauna Fietsbrug Borgharen

Colofon

Rapportnummer : 21R058

Versie : **Concept**

Datum : 01 december 2021

Projectnummer : P346

Opdrachtgever : Van den Biggelaar Grond- en waterbouw BV

Contactpersoon : Dhr. D. de Lange

Auteur : Ing. M.C. Bonder

Wijze van citeren : Bonder, M.C. (2021). *Tussenrapport nader onderzoek flora en fauna Fietsbrug Borgharen*. Maastricht, Nederland: Ecoplanning.

© Copyright 2021 Ecoplanning, Maastricht

Ecoplanning

Kasteel Aldengoorstraat 7b
6222 WH Maastricht
Tel : +31 (0)6 1088 5330
www.eco-planning.nl

Niets uit voorliggend rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Ecoplanning.

Ecoplanning past de protocollen toe welke zijn opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Door het toepassen van deze protocollen voldoet voorliggend onderzoek en advies aan de Wet natuurbescherming.

Ecoplanning accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt welke afwijken van het advies zoals omschreven in voorliggend rapport.

In het algemeen kan gesteld worden dat een onderzoek geldig is voor een periode tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar is het noodzakelijk opnieuw het project te toetsen aan de dan geldende wetgeving.

INHOUD

1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Leeswijzer	6
2	Beschrijving plangebied en beoogde ingreep	7
2.1	Beschrijving plangebied	7
2.2	De ingreep	8
3	Onderzoeksmethode	11
3.1	Algemeen	11
3.2	Grond gebonden zoogdieren	11
3.2.1	Bever	11
3.2.2	Steenmarter	12
3.3	Vleermuizen	12
3.4	Vogels	13
3.4.1	Boomvalk	13
3.4.2	Grote gele kwikstaart	13
3.4.3	Torenavalk	14
3.5	Herpetofauna	14
3.5.1	Hazelworm	14
3.5.2	Rugstreepad	14
3.6	Vissen	15
3.7	Ongewervelden	16
3.8	Planten	16
4	Resultaten	17
4.1	Inleiding	17
4.2	Resultaten	17
4.2.1	Bever	17
4.2.2	Steenmarter	18
4.2.3	Gewone dwergvleermuis	18
4.2.4	Gewone grootoorvleermuis	19
4.2.5	Rosse vleermuis	19
4.2.6	Ruige dwergvleermuis	20
4.2.7	Watervleermuis	20
4.2.8	Boomvalk	20
4.2.9	Grote gele kwikstaart	20
4.2.10	Torenavalk	20

4.2.11	Hazelworm	20
4.2.12	Rugstreeppad	20
4.2.13	Elrits	20
4.2.14	Gestippelde alver	20
4.2.15	Zalm	21
4.2.16	Teunisbloempijlstaart	21
4.2.17	Wolfskers	21
4.3	Toets Wet Natuurbescherming	21
4.3.1	Bever	21
4.3.2	Steenmarter	22
4.3.3	Gewone dwergvleermuis	22
4.3.4	Gewone grootoorvleermuis	22
4.3.5	Rosse vleermuis	22
4.3.6	Ruige dwergvleermuis	23
4.3.7	Watervleermuis	23
4.3.8	Boomvalk	23
4.3.9	Grote gele kwikstaart	23
4.3.10	Torenavalk	23
4.3.11	Hazelworm	23
4.3.12	Rugstreeppad	23
4.3.13	Elrits	23
4.3.14	Gestippelde alver	24
4.3.15	Zalm	24
4.3.16	Teunisbloempijlstaart	24
4.3.17	Wolfskers	24
5	Conclusie en vervolgtraject	25
5.1	Conclusie	25
5.1.1	Bever	25
5.1.2	Rosse vleermuis	25
5.1.3	Overige geïnventariseerde soorten	25
5.2	Vervolgtraject	25
6	Literatuur	27
7	Bijlage 1 Kader Wet natuurbescherming	28
7.1	Onderdeel soortenbescherming landelijk	28
7.1.1	Algemeen	28
7.1.2	Vogelrichtlijn	28
7.1.3	Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I	28
7.1.4	Nationaal beschermde soorten	29

7.1.5	Wettelijke belangen	29
7.2	Onderdeel soortenbescherming Limburgse invulling	29

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Uit het rapport Quicksan flora en fauna Fietsbrug Borgharen. Maastricht (Ecoplanning, 25 mei 2021) is gebleken dat een nader onderzoek naar bever, de steenmarter, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de rosse vleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis, de boomvalk, de grote gele kwikstaart, de torenvalk, de hazelworm, de elrits, de gestippelde alver, de zalm, de teunisbloempijlstaart en de wolfskers nodig is. Van den Biggelaar Grond- en waterbouw BV heeft Ecoplanning opdracht gegeven voor een nader onderzoek flora en fauna ter plaatse van de aanleglocatie van de Fietsbrug Borgharen.

Het doel van voorliggend onderzoek is het inzichtelijk maken van de actuele aanwezigheid van functioneel leefgebied van bever, de steenmarter, de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de rosse vleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis, de boomvalk, de grote gele kwikstaart, de torenvalk, de hazelworm, de elrits, de gestippelde alver, de zalm, de teunisbloempijlstaart en de wolfskers ter plaatse van het plangebied. In aanvulling daarop is ook de rugstreeppad geïnventariseerd. De volgende onderzoeksvragen zijn hierbij relevant:

- Zijn er rust- en voortplantingslocaties van genoemde dier- en plantensoorten in het plangebied aanwezig?
- Indien ja, kunnen negatieve effecten op de genoemde dier- en plantensoorten worden uitgesloten en indien nee, is er dan sprake van een overtreding met de Wnb artikel 3.5?
- Voor welke soorten is een ontheffing Wnb nodig?

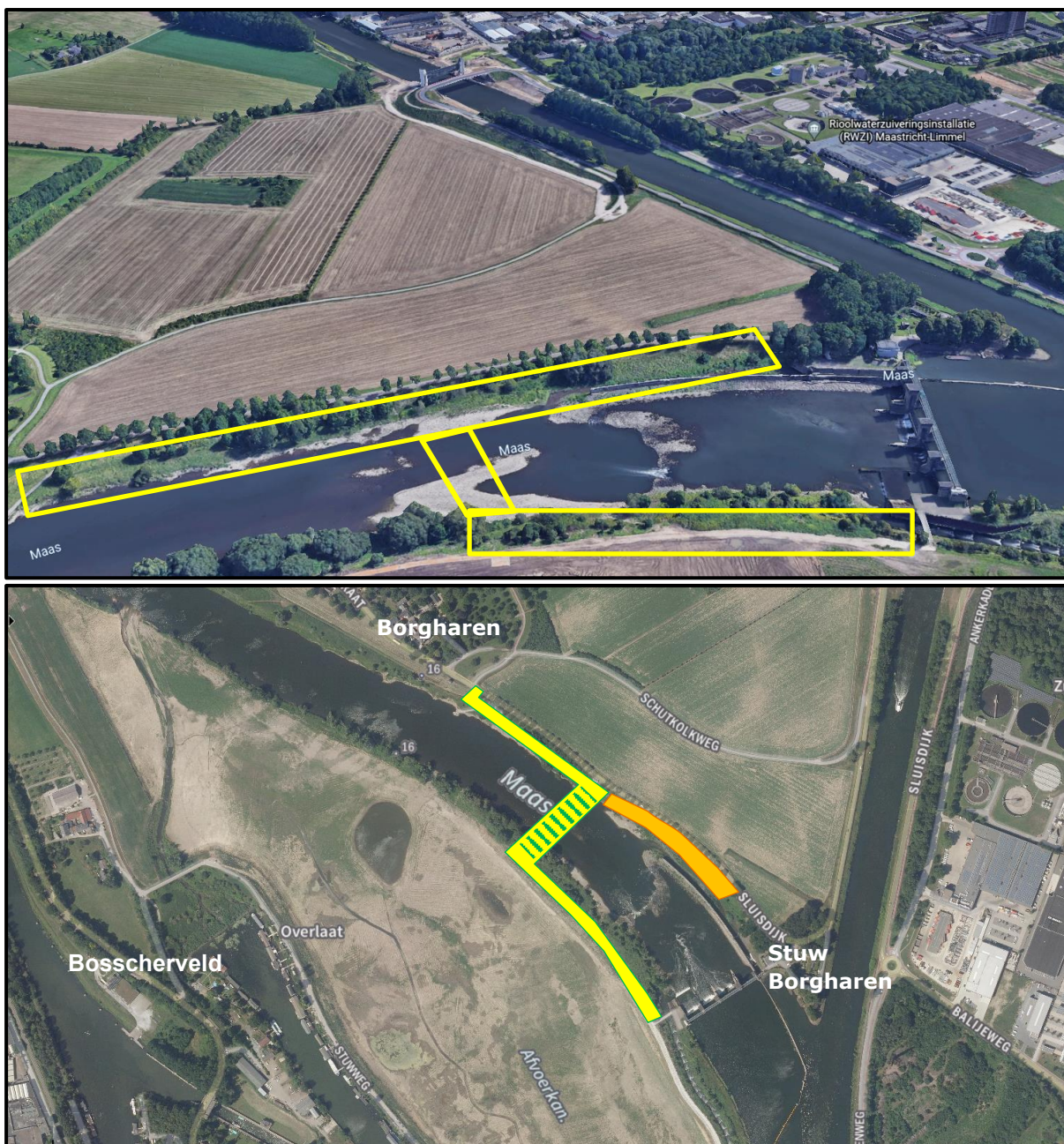
1.2 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 beschrijft het plangebied, het onderzoeksgebied en de voorgenomen ingrepen. Hoofdstuk 3 behandelt de onderzoeksopzet van het nader onderzoek. De onderzoeksresultaten van het literatuuronderzoek en veldbezoek en de toetsing van de werkzaamheden aan de Wnb worden beschreven in hoofdstuk 4. Tot slot volgen in hoofdstuk 5 de conclusie en de beantwoording van de onderzoeksvragen zoals geformuleerd in par. 1.1. In hoofdstuk 6 en in de bijlage zijn de gebruikte literatuur en het wettelijk kader opgenomen.

2 BESCHRIJVING PLANGEBIED EN BEOOGDE INGREEP

2.1 BESCHRIJVING PLANGEBIED

De locatie van de nieuwe fietsbrug en fietspad (zie figuur 2.1) bevindt zich tussen Maastricht en Borgharen benedenstrooms van de stuw Borgharen ter hoogte van rivierkilometer rkm 15.75 in de rivier de Maas en op haar oevers. De locatie bestaat uit open water en grindbanken ter plaatse van de rivier en op de oevers bevinden zich bomen, struweel, ruigte en grasland.

Figuur 2.1 locatie van de nieuwe fietsbrug en fietspad ter plaatse van de gele marking. Ter plaatse van de oranje lijn wordt een tijdelijke werkweg vanaf de Sluisdijk naar de Maas toe aangelegd.

Figuur 2.2 Overzichtsfoto's van het plangebied aan de zijde van het Bosscherveld.

Figuur 2.3 situatie van het plangebied aan de zijde van Borgharen langs de Sluisdijk.

2.2 DE INGREEP

De initiatiefnemer gaat bij de aanleg van de brug hetgeen uitvoeren wat is vermeld in schema 2.1 en figuur 2.4; dit is tevens de begrenzing van het plangebied en onderzoeksgebied. Alle werkzaamheden vinden uitsluitend gedurende reguliere werktijden tussen 8.00 uur en 17.00 uur plaats zodat het gebruik van lichtbronnen niet nodig is.

Type werkzaamheden	Methode en aanvullende ecologische maatregelen	Moment van uitvoering
Kap bomen	N.v.t.	Tweede helft maart 2023
Inrichten werkterrein incl. realiseren werkweg naar en in de Maas en tijdelijke dam	Schuiven grind vanaf de oever in de Maas zodat vissen voor het schuivende grind kunnen weg zwemmen	Tweede helft maart 2023
Plaatsen onderbouw fietsbrug Borgharen	Ontgraven bouwkuipen, eventueel aanwezig vissen worden weg gevangen	April 2023 – juli 2023
Plaatsing bovenbouw fietsbrug	N.v.t.	Mei 2023 – eerste helft september 2023
Aanleg fietspad Sluisdijk en Bosscherveld	Eventueel aanwezige beschermde planten, rupsen teunisbloempijlstaart en hazelwormen worden verplaatst	Mei 2023 – juli 2023
Verwijderen dam en werkweg Maas	Vissen worden weg gevangen	September – oktober 2023

Schema 2.1 overzicht van de uit te voeren werkzaamheden in het kader van de aanleg fietsbrug Borgharen.

Figuur 2.4 weergave van de te kappen bomen (lichtgroene stippen) in relatie tot de aanleg van het fietspad, fietsbrug, tijdelijke dam en tijdelijke werkweg.

3 ONDERZOEKSMETHODE

3.1 ALGEMEEN

In aanvulling op het advies zoals is weergegeven in de Quicksan flora en fauna Fietsbrug Borgharen te Maastricht (Ecoplanning, 26 mei 2021), zijn de volgende soorten ook geïnventariseerd:

- bever, gedurende het veldwerk meerdere malen de bever is waargenomen;
- hazelworm: het is nog niet zeker of de begroeiing kan worden verwijderd in de periode juli – september;
- rugstreeppad; op 30 juli 2021 een literatuurmelding is van 21 rugstreeppadden roepend te Bosscherveld;
- steenmarter: het is nog niet zeker of de begroeiing kan worden verwijderd in de periode 15 augustus - februari.

3.2 GROND GEBONDEN ZOOGDIEREN

3.2.1 *Bever*

Er is in beeld gebracht waar zich de locaties van voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of (essentieel) functioneel leefgebied (routes of foerageergebieden) van de bever bevinden. Daarbij zijn gelet op:

- Vraatsporen: Vraatsporen zijn de belangrijkste aanwijzingen dat er bevers aanwezig zijn. Vraatsporen kunnen gevelde bomen met potloodvormige punt of bijtsporen in bomen en takken. Wanneer veel dunne beverhoutjes en kleine tandafdrukken op de houtjes zichtbaar zijn, is het aannemelijk dat er jongen in het gebied zijn.
- Burchten en hollen: Den burchten bestaan uit takkenhopen. De hollen bevinden zich in de oever welke alleen tijdens laagwater zichtbaar zijn.
- Beverkanalen, uittreedplaatsen en wissels: Bevers graven kanaaltjes tijdens droogte of in moerasachtige terreingedeelten om naar een voedselbron of een burcht te geraken. Vrij brede, uitgesleten wissels (looppaden) zijn te vinden op dammen tussen in gebruik zijnde wateren en naar voedselbronnen.

Sporenonderzoek is uitgevoerd aan het eind van de winter buiten het groeiseizoen van de vegetatie, omdat dan de plantengroei het zicht niet ontnemt en er in die periode meer aan bomen en struiken wordt geknaagd. In aanvulling daarop is de bever ook geïnventariseerd tijdens:

- Het vleermuizenonderzoek, omdat de soort 's nachts actief is. Daarbij is het plangebied gescand middels een Pulsar Helion XQ19F warmtebeeld kijker.
- Het vissenonderzoek met boot, omdat dan de oevers beter kunnen worden afgezocht naar hollen.

3.2.2 Steenmarter

De steenmarter is 's nachts actief en meegenomen tijdens de inventarisatie van vleermuizen. Daarbij is het plangebied gescand middels een Pulsar Helion XQ19F warmtebeeld kijker.

3.3 VLEERMUIZEN

In het plangebied is het vleermuizenonderzoek uitgevoerd door de heer Ing. M.C. Bonder namens Ecoplanning conform het landelijk vastgestelde protocol voor vleermuisonderzoek (versie 2021). Dit is een door het bevoegd gezag en het Netwerk Groene Bureaus (NGB) goedgekeurde methodiek. Het vleermuisprotocol geeft aan hoeveel onderzoeksronden nodig zijn om de verschillende functies van het gebied voor vleermuizen in kaart te brengen (schema 3.1). De bezoeken moeten worden uitgevoerd in de vleermuisactieve periode tussen half april en eind september. Tijdens het vleermuisonderzoek is onderzocht welke soorten en aantallen vleermuizen in het plangebied voorkomen, en welke functie(s) het plangebied heeft voor vleermuizen (verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes). Dit is essentieel om uitspraken te doen over de effecten op populaties van de beschermde soorten en de eventueel te nemen maatregelen. Ook geeft het duidelijkheid op de vraag of het indienen van een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming (Wnb) nodig is. In schema 3.2 zijn de bezoekdata, bezoeksmomenten en de lokale weersomstandigheden weergegeven.

Aard onderzoek	Jaar van uitvoering	Periode	Bezoek
winter- en paarverblijven	2021	15 augustus t/m 1 oktober	een avondbezoek vanaf één uur na zonsondergang tot 3 uur na zonsondergang
zomer-, winter- en paarverblijven	2021	15 augustus t/m 1 oktober	een ochtendbezoek vanaf 2 uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst
zomerverblijven	2022	15 april t/m 15 mei	een ochtendbezoek vanaf 2 uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst
zomer- en kraamverblijven	2022	15 mei t/m 15 juli	twee avondbezoeken vanaf zonsondergang tot 2 uur na zonsondergang

Schema 3.1 uitvoeringswijze van het vleermuizenonderzoek.

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van een heterodyne batdetector voorzien van opnameapparatuur (merk Anabat Walkabout). De geluidsopnames zijn geanalyseerd met het softwareprogramma Anabat Insight. Daarnaast is het plangebied gescand middels een Pulsar Helion XQ19F warmtebeeld kijker. Op deze wijze kunnen vleermuizen worden gezien en worden nagegaan waar deze hun verblijfplaats hebben.

Datum	Aard onderzoek	Tijdstip	Weersomstandigheden
15-08-2021	Zomer- en paarverblijven	04.25 – 06.25 uur	14°C, half bewolkt, windkracht 2
16-08-2021	Zomer- en paarverblijven	04.25 – 06.25 uur	14°C, half bewolkt, windkracht 3
13-09-2021	Zomer-, zwerm- en paarverblijven	20.15 – 23.00 uur	18°C, onbewolkt, windkracht 2
14-09-2021	Zomer-, zwerm- en paarverblijven	20.15 – 23.00 uur	19°C, zwaar bewolkt, windkracht 2
Nog uitvoeren	Zomerverblijven	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren
Nog uitvoeren	Zomerverblijven	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren
Nog uitvoeren	Zomer- en kraamverblijven	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren
Nog uitvoeren	Zomer- en kraamverblijven	Nog uitvoeren	Nog uitvoeren

Schema 3.2 data en weersomstandigheden veldbezoeken van het eerste deel van het vleermuizenonderzoek.

3.4 VOGELS

3.4.1 Boomvalk

Voor de boomvalk is geen eenduidige wijze van inventarisatie bekend voor wat betreft een toetsing van projecten op de Wet natuurbescherming (Wnb). Wel is de kans het grootst om een broedende boomvalk te vinden tijdens de ochtend- en avondschemering in de periode eind april – augustus en dan met name eind april/begin mei en vanaf eind juli (SOVON-nieuws nr. 2, 2015). Het verrichten van nest-indicatieve waarnemingen zoals de roep van de boomvalk is verricht door de uitvoer van veldbezoeken tijdens de schemering in combinatie met de het onderzoek naar de vleermuizen (schema 3.2) en torenvalk (schema 3.4).

3.4.2 Grote gele kwikstaart

Deze soort nestelt doorgaans vlakbij stromend water in een nis in muur of onder brug, boomwortels in brokkelige oevers en graag in speciaal ontworpen nestkasten. De soort broedt ook regelmatig op 10-tallen meters of nog meer van stromend water aan gebouwen. De eileg is van eind maart tot half juli, met een piek (eerste broedsel) in april en begin mei. In geval van een adult in broedbiotoop, een paar in broedbiotoop, zang en/of balts: moet er één waarneming zijn in de periode 10 april t/m 20 juni en in totaal twee waarnemingen in gehele periode (SOVON, 2018).

In totaal zijn in deze periode vier bezoeken gebracht. Er is gelet op nestindicatieve waarneming (nestbouw, transport voedsel of uitwerpselen, alarm) in het plangebied, maar er is ook getracht na te gaan of de soort niet daarbuiten broedt.

Datum	Tijdstip	Weersomstandigheden
Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	onbekend
Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	onbekend
Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	onbekend
Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	onbekend

Schema 3.3 Data en weersomstandigheden veldbezoeken.

3.4.3 Torenavalk

Voor de torenvalk is geen eenduidige wijze van inventarisatie bekend voor wat betreft een toetsing van projecten op de Wnb. Er is gelet op foeragerende individuen in het plangebied in de periode 1 maart - 15 juli 2022 (schema 3.4) om te bezien of er wellicht broedende torenvalken in het plangebied aanwezig zijn.

Datum	Tijdstip	Weersomstandigheden
Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	onbekend
Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	onbekend
Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	onbekend
Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	onbekend
Nog uitvoeren	Nog uitvoeren	onbekend

Schema 3.4 data en tijdstippen onderzoek torenvalk.

3.5 HERPETOFAUNA

3.5.1 Hazelworm

Het onderzoek naar de hazelworm zal in 2022 worden uitgevoerd conform de Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017) Netwerk Groene Bureaus. Dit zal als volgt worden uitgevoerd:

- in mei 2022 plaatsing van 20 vierkante matjes in het plangebied aan de zijde van de Sluisweg;
- in mei 2022 plaatsing van 20 vierkante matjes in het plangebied aan de zijde van het Bosscherveld;
- in de maanden juni en juli worden de matjes vier keer gecontroleerd en weer opgehaald.

3.5.2 Rugstreeppad

Het onderzoek naar de rugstreeppad zal gelijktijdig met de vleermuizen worden uitgevoerd (schema 3.2). Op deze wijze kunnen roepende rugstreeppadden worden waargenomen.

Indien deze worden waargenomen, zullen ondiepe waterpartijen in het Bosscherveld tegen het plangebied aan worden bemonsterd op de aanwezigheid van larven.

3.6 VISSEN

De Maas aan de zijde van de Sluisweg is met een schepnet wadend door het water of gaand en staand vanaf de oever bemonsterd op de aanwezigheid van elrits, gestippelde alver, rivierprik, rivierdonderpad en zalm.

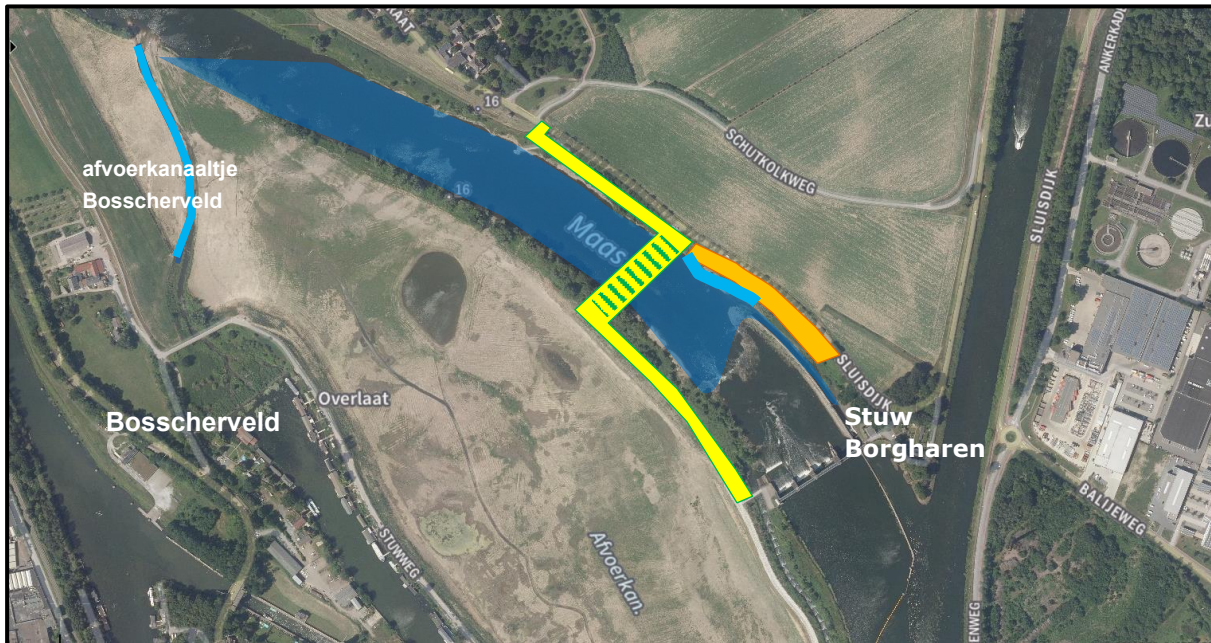
Aan de zijde van de Sluisweg bevindt zich een grindbank. Hier is het bemonsteren met schepnet in 2021 mogelijk (schema 3.5).

De rest van de Maas is middels elektrisch vissen vanaf een bootje bemonsterd (schema 3.5), omdat de waterstand in 2021 onvoldoende laag was mede als gevolg van het extreem hoge water in juli 2021. Het afvissen is verricht in een strook van de Maas van 250 meter tussen de betonnen keerwand bij de stuw tot de monding van het afvoerkanaaltje Bosscherveld. Het onderzoek is verricht in samenwerking gedaan met het bureau Kooistra Visserij.

Daarnaast is het afvoerkanaaltje Bosscherveld met schepnet bemonsterd (schema 3.5). Dit is buiten het plangebied, maar het afvoerkanaaltje is mogelijk het voortplantings- en opgroeigebied voor verschillende vissoorten van de Grensmaas in het plangebied.

Datum	Locatie	Methode
15-08-2021	afvoerkanaaltje Bosscherveld	schepnet
16-08-2021	Grensmaas Sluisweg	schepnet
20-08-2021	afvoerkanaaltje Bosscherveld	schepnet
21-08-2021	Grensmaas Sluisweg	schepnet
25-08-2021	Grensmaas Sluisweg	schepnet
29-08-2021	afvoerkanaaltje Bosscherveld	schepnet
31-08-2021	Grensmaas Sluisweg	schepnet
03-09-2021	afvoerkanaaltje Bosscherveld	schepnet
07-09-2021	Grensmaas Sluisweg	schepnet
09-09-2021	afvoerkanaaltje Bosscherveld	schepnet
13-09-2021	Grensmaas Sluisweg	schepnet
19-09-2021	afvoerkanaaltje Bosscherveld	schepnet
22-09-2021	afvoerkanaaltje Bosscherveld	schepnet
27-09-2021	afvoerkanaaltje Bosscherveld	schepnet
29-09-2021	afvoerkanaaltje Bosscherveld	schepnet
22-10-2021	Grensmaas Sluisweg en Grensmaas Bosscherveld	Elektrisch met boot

Schema 3.5 overzicht van de uit te voeren werkzaamheden in het kader van de aanleg fietsbrug Borgharen.

Figuur 3.1 weergave locatie van het deel dat elektrisch is afgevist (blauw) en met schepnet is bemonsterd (lichtblauw) in relatie tot de aanleg van in relatie tot de aanleg van het fietspad en fietsbrug..

3.7 ONGEWERVELDEN

De teunisbloempijlstaart is geïnventariseerd door teunisbloemen af te zoeken op rupsen van de soort in de periode augustus – september 2021 en wordt geïnventariseerd in de periode mei – juli 2022.

3.8 PLANTEN

De wolfskers is geïnventariseerd tijdens de bloeiperiode van de soort in de maanden augustus en september 2021 en wordt nog geïnventariseerd in de maanden juni en juli 2022.

4 RESULTATEN

4.1 INLEIDING

In de navolgende paragrafen zijn de bevindingen per te inventariseren soort beschreven. Van belang voor de omstandigheden tijdens de inventariseren is de situatie van het hoge water half juli 2021. Voor de Grensmaas had dit de nodige gevolgen, omdat het hoge water in de zomer kwam (normaal is dat tijdens de winter) en extreem was. Dat betekent dat veel watervegetatie tijdens het veldwerk bleek te zijn weg gespoeld. Een in het plangebied algemeen voorkomende plant als rivierfonteinkruid was nu zeldzaam en slechts op enkele locaties waargenomen. Ook was het water in de Maas troebel. Verder bleken er in het Bosscherveld rivierduinen te zijn ontstaan als gevolg van de hoogwatergolf.

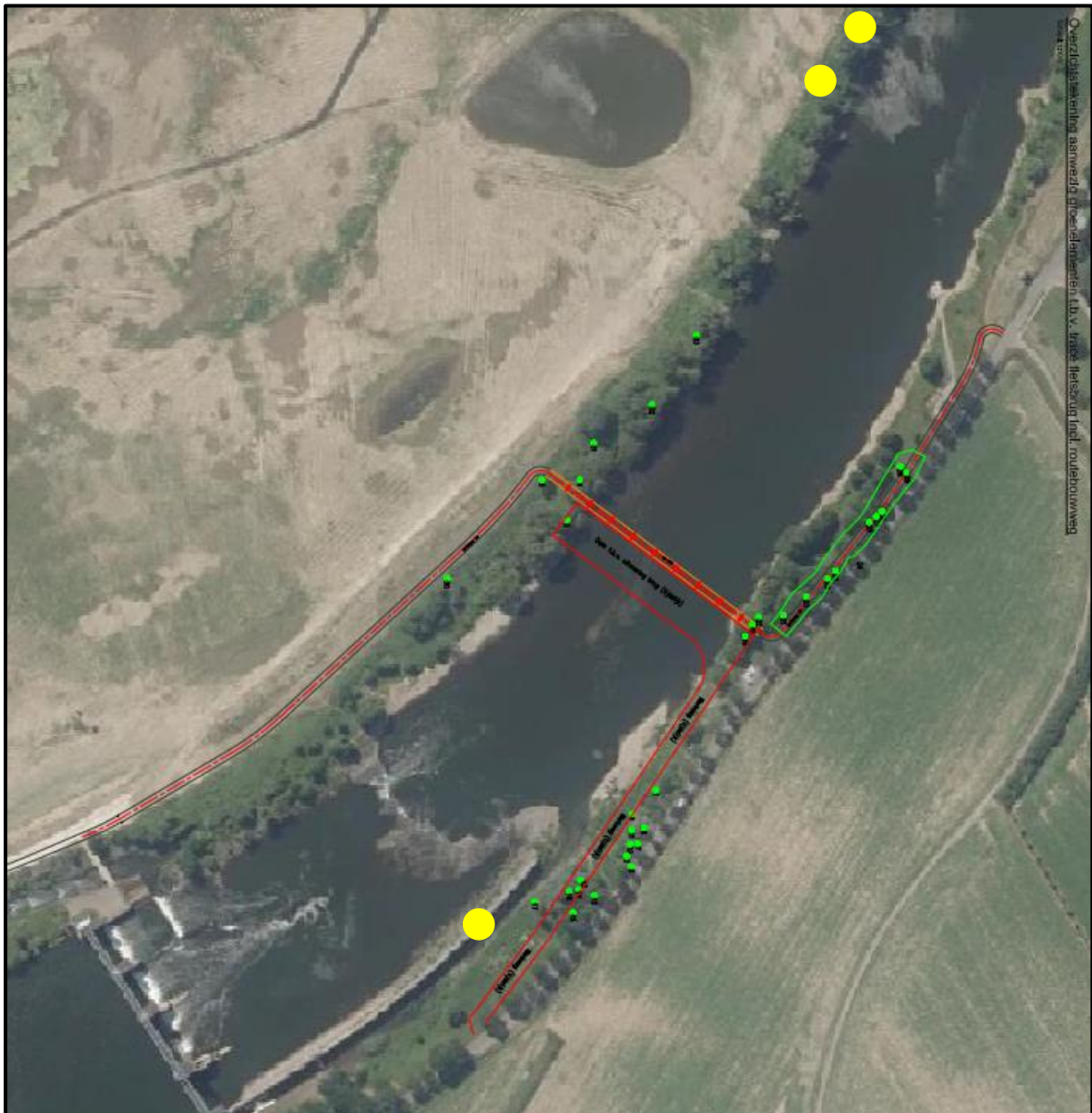
4.2 RESULTATEN

4.2.1 *Bever*

Op 15 augustus 2021 zijn verse knaagsporen van de bever waargenomen op de oever van de Maas langs de Sluisweg. De bever is zwemmend waargenomen op 15 augustus 2021 één individu en op 16 augustus 2021 twee individuen. Op 22 oktober 2021 zijn drie beverholen waargenomen waarvan uit één hol twee jonge en twee adulte bevers kwamen. Op 16 november 2021 zijn knaagsporen bever waargenomen (figuur 4.1).

Figuur 4.1 knaagsporen bever in het plangebied.

Figuur 4.2 Weergave verblijfplaatsen bever (gele stip) in relatie tot de aanleg van de fietsbrug, bijbehorend fietspad en werkweg.

4.2.2 Steenmarter

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied.

4.2.3 Gewone dwergvleermuis

De soort is tijdens de veldbezoeken alleen overvliegend of ter plaatse waargenomen, steeds met maximaal twee individuen. Aanwijzingen voor de aanwezigheid van een rust- en/of een verblijfplaats zijn nog niet waargenomen.

4.2.4 Gewone grootoorvleermuis

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied.

4.2.5 Rosse vleermuis

Deze soort heeft twee zomerverblijfplaatsen ter plaatse van de locaties weergegeven in figuur 4.3. Daarnaast is de soort foeragerend waargenomen boven de Grensmaas en langs de Sluisweg.

Figuur 4.3 weergave verblijfplaatsen rosse vleermuis (lichtpaarse stip) in relatie tot de aanleg van de fietsbrug, bijbehorend fietspad en werk weg. De twee dicht bij elkaar gelegen stippen betreffen één verblijfplaats (waargenomen op twee verschillende data).

4.2.6 *Ruige dwergvleermuis*

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied.

4.2.7 *Watervleermuis*

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied.

4.2.8 *Boomvalk*

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied.

4.2.9 *Grote gele kwikstaart*

De grote gele kwikstaart is op 16 augustus 2021 waargenomen ter plaatse van de vistrap naast de stuw van Borgharen. Op 22 oktober 2021 en 16 november 2021 is de soort overvliegend waargenomen ter plaatse van de betonnen keerwand.

4.2.10 *Torenavalk*

De torenvalk is waargenomen:

- op 4 september 2021 roepend te Bosscherveld langs de Grensmaas ter hoogte van de zuidkant van Borgharen, dit is buiten het plangebied.
- op 5 september 2021 roepend te Bosscherveld langs de Grensmaas in het plangebied;
- op 27 september 2021 op een lantaarnpaal rustend langs de Sluisweg in het plangebied.

4.2.11 *Hazelworm*

Deze soort is nog niet geïnventariseerd. Ook is de soort nog niet waargenomen.

4.2.12 *Rugstreepad*

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied.

4.2.13 *Elrits*

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied.

4.2.14 *Gestippelde alver*

Waarnemingen van de soort zijn aangegeven in figuur 4.4. Zichtbaar is dat de soort niet in het plangebied is waargenomen, maar wel in het overlaatkanaal Bosscherveld. In totaal zijn drie subadulte individuen en zes juveniele individuen gevangen.

Figuur 4.4 Weergave waarnemingen Gestippelde Alver (paarse stip) in relatie tot de aanleg van de fietsbrug, bijbehorend fietspad en werk weg.

4.2.15 Zalm

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied.

4.2.16 Teunisbloempijlstaart

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied.

4.2.17 Wolfskers

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied. In 2020 had deze soort in het Bosscherveld enkele groeiplaatsen net ten noorden van het plangebied. Het bleek dat als gevolg van de hoogwater in juli 2021 deze groeiplaatsen zijn verdwenen.

4.3 TOETS WET NATUURBESCHERMING

4.3.1 Bever

De bever is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming (Wnb) op basis van het feit dat de soort is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Het is in Limburg een vrij algemeen voorkomende soort en staat niet vermeld op de Rode lijst van Nederlandse zoogdieren (2009). De Wnb bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op de bever, onder andere:

- Het is verboden de bever in zijn natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5 lid 1).
- Het is verboden deze dieren opzettelijk te verstoren (artikel 3.5 lid 2).
- Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5 lid 4).

Uit figuur 4.2 blijkt dat de burchten niet fysiek zullen worden aangetast als gevolg van de werkzaamheden. De werkzaamheden vinden overdag plaats; de bever is een nachtdier. Echter, de werkzaamheden vinden plaats gedurende de periode maart 2023 – oktober 2023 waarbij ook bomen worden gekapt. Voor deze werkzaamheden is een ontheffing Wnb nodig.

De bever is in Nederland schaars, maar in Limburg algemeen in het Maasdal. In de Gemeente Maastricht is de soort algemeen en komt de soort verspreid voor in het Maasdal. Dit blijkt uit de archiefgegevens. Als gevolg van de ingreep komt de gunstige staat van instandhouding van de lokale- en landelijke populatie van de bever niet in het geding. Het is echter niet toegestaan de ingreep zonder ontheffing Wnb en aanvullende maatregelen uit te voeren, want Artikel 3.5 van de Wnb verbiedt het vernielen van rust- en voortplantingslocaties van vleermuizen, want deze zijn het gehele jaar door beschermd.

4.3.2 *Steenmarter*

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied.

4.3.3 *Gewone dwergvleermuis*

Tot nu toe zijn geen aanwijzingen gevonden dat de beplanting op de oevers van de grensmaas in het plangebied worden benut als belangrijk foerageergebied of vliegroute. Wel kan al worden uitgesloten dat het plangebied een functie heeft als paarverblijfplaats, omdat deze niet zijn waargenomen.

4.3.4 *Gewone grootoorvleermuis*

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied.

4.3.5 *Rosse vleermuis*

De rosse vleermuis is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming (Wnb) op basis de opname in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Momenteel lijken de aantallen af te nemen en daarom staat de soort op de rode lijst als kwetsbaar ("matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam"). Bovendien zijn op veel plaatsen waar eerder veel rosse vleermuizen werden waargenomen, steeds minder waarnemingen. Vooral het aantal roepende mannetjes neemt af. Echter, in Limburg zijn geen aanwijzingen dat de soort toe of afneemt (Huizenga et al, 2010).

De Wnb bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op de rosse vleermuis, onder andere:

- Het is verboden de rosse vleermuis in zijn natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5 lid 1).
- Het is verboden deze dieren opzettelijk te verstoren (artikel 3.5 lid 2).
- Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5 lid 4).

Tijdens de kap van bomen zal van de rosse vleermuis in ieder geval één zomerverblijfplaats worden verstoord en vernield. Dit is een overtreding Wnb artikel 3.5 lid 2 en lid 4.

De rosse vleermuis is in Nederland en in Limburg schaars. In de Gemeente Maastricht is de soort vrij algemeen en komt de soort verspreid voor, waaronder een mogelijke kolonie langs de Bosscherweg. Dit blijkt uit de archiefgegevens. Als gevolg van de ingreep komt de gunstige staat van instandhouding van de lokale- en landelijke populatie van de rosse vleermuis niet in het geding. Het is echter niet toegestaan de ingreep zonder ontheffing Wnb en aanvullende maatregelen uit te voeren, want Artikel 3.5 van de Wnb verbiedt het vernielen van rust- en voortplantingslocaties van vleermuizen, want deze zijn het gehele jaar door beschermd.

4.3.6 Ruige dwergvleermuis

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied.

4.3.7 Watervleermuis

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied.

4.3.8 Boomvalk

Deze soort is tot nu toe niet waargenomen in het plangebied.

4.3.9 Grote gele kwikstaart

Aanwijzingen voor het broeden van de grote gele kwikstaart zijn nog niet waargenomen, dit zal worden onderzocht in 2022.

4.3.10 Torenavalk

Aanwijzingen voor het broeden van torenvalk zijn nog niet waargenomen, maar omdat de soort riep wordt dit wel vermoed. De status van de soort in het plangebied zal worden onderzocht in 2022.

4.3.11 Hazelworm

Deze soort zal in 2022 worden geïnventariseerd.

4.3.12 Rugstreepad

Deze soort zal in 2022 worden geïnventariseerd.

4.3.13 Elrits

Deze soort zal tijdens het elektrisch vissen worden geïnventariseerd.

4.3.14 Gestippelde alver

Deze soort zal tijdens het elektrisch vissen worden geïnventariseerd.

4.3.15 Zalm

Deze soort zal tijdens het elektrisch vissen worden geïnventariseerd.

4.3.16 Teunisbloempijlstaart

Deze soort zal in 2022 worden geïnventariseerd.

4.3.17 Wolfskers

Deze soort zal in 2022 worden geïnventariseerd.

5 CONCLUSIE EN VERVOLGTRAJECT

5.1 CONCLUSIE

5.1.1 *Bever*

Afgaand op het onderzoek en de hierop volgende toets Wet natuurbescherming (Wnb), kunnen de in paragraaf 1.2 verwoorde onderzoeksvragen deels worden beantwoord:

- Het plangebied wordt frequent gebruikt door de bever en kan worden beschouwd als functioneel leefgebied.
- De waargenomen drie holen worden niet beschadigd of verstoord als gevolg van de werkzaamheden.
- Wel zal het project een tijdelijk effect hebben op het functioneel leefgebied.
- De bever is beschermd binnen de Habitatrichtlijn Bijlage IV van de Wnb. De geplande werkzaamheden leiden tot een overtreding op de Wnb Artikel 3.5. De aanvraag van een ontheffing Wnb is nodig.

5.1.2 *Rosse vleermuis*

Afgaand op het vleermuizenonderzoek en de hierop volgende toets Wnb, kunnen de in paragraaf 1.2 verwoorde onderzoeksvragen worden beantwoord:

- In het plangebied bevinden zich twee zomerverblijfplaatsen van de rosse vleermuis.
- Als gevolg van de geplande werkzaamheden worden deze verstoord.
- De rosse vleermuis is beschermd binnen de Habitatrichtlijn Bijlage IV van de Wnb. De geplande werkzaamheden leiden tot een overtreding op de Wnb Artikel 3.5. De aanvraag van een ontheffing Wnb is nodig.

5.1.3 *Overige geïnventariseerde soorten*

Een conclusie ten aanzien van de Wnb kan nog niet worden getrokken, omdat het onderzoek hiernaar nog niet gereed is. Om na te kunnen gaan of de werkzaamheden leiden tot een overtreding van artikelen 3.1, 3.5 en/of 3.10 van de Wnb en een ontheffing Wnb nodig is, wordt het nader flora- en faunaonderzoek met betrekking tot de overige geïnventariseerde soorten in 2022 voort gezet.

5.2 VERVOLGTRAJECT

Uit het nader onderzoek blijkt dat een ontheffing Wnb voor Artikel 3.5 lid 2 en lid 4 nodig is voor de rosse vleermuis. Deze ontheffing dient te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag voor de Wet natuurbescherming (Wnb). De aanvraag bestaat uit een activiteitenplan en een ingevuld aanvraagformulier. In dit activiteitenplan wordt het volgende vermeld:

- alternatieven afweging;
- maatschappelijk belang;
- de te nemen mitigerende maatregelen;

- de te nemen compenserende maatregelen;
- voor welke soorten en onder welk maatschappelijk belang de ontheffing wordt aangevraagd.

Voor een ontheffing soortenbescherming geldt een beslistermijn van dertien weken. Deze termijn wordt gewoonlijk door de Provincie Limburg met zeven weken verlengd en zodoende duurt een ontheffingsaanvraag dan 20 weken.

Verwacht wordt dat in de ontheffing Wnb onder meer de volgende voorwaarden zullen worden vermeld:

- Een ecologisch werkplan moet worden opgesteld. Dit is een uitwerking van een activiteitenplan en de specifieke voorwaarden zoals genoemd in de verleende ontheffing.
- Hetgeen opgenomen in dit ecologisch werkplan dient te worden uitgevoerd; dit is de ecologische begeleiding welke wordt uitgevoerd door een deskundige (ecoloog). In de praktijk zijn dit onder andere:
 - de controle van de door de aannemer uit te voeren maatregelen genoemd in de ontheffing Wet natuurbescherming en het ecologisch werkplan;
 - de monitoring van de geplaatste alternatieve verblijfplaatsen voor de rosse vleermuis op haar werking in de twee jaar nadat de werkzaamheden aan de fietsbrug zijn afgerond.

6 LITERATUUR

BIJ12, 2017. *Kennisdocument Bever Castorfiber*. Versie 1.0 . Utrecht, Nederland: BIJ12.

BIJ12, 2017. *Kennisdocument Rosse vleermuis Nyctalus noctula*. Versie 1.0 . Utrecht, Nederland: BIJ12.

Buggenum, van, H.J.M., Geraerds, R.P.G. & Lenders A.J.W. (red.). (2009). *Reptielen en amfibieën van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008*. Maastricht, Nederland: Stichting Natuurpublicaties Limburg.

Huizenga, C. et al., 2010. *Zoogdieren van Limburg. Verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007*. Maastricht, Nederland. Stichting Natuurpublicaties Limburg.

Hustings, F. et al, 2006. *Avifauna van Limburg*. Maastricht, Nederland: Stichting Natuurpublicaties Limburg.

Lemmens, P. et al, 2020. *Gestippelde alvers in het stroomgebied van de Maas*: Maastricht, Nederland. Stichting Natuurpublicaties Limburg.

Provincie Limburg (2017). *Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wnb in Limburg*, Provinciaal Blad Nr. 5634 (6 december 2017). Limburg.

Provincie Limburg (2017). *Wijzigingsverordening Hoofdstuk 3 Natuur van de Omgevingsverordening Limburg 2014*. Provinciaal Blad Nr. 1845 (25 april 2017). Limburg .

Websites

National Databank Flora en Fauna (2011 - 2021). *Natuurgegevens NDFF*. Geraadpleegd 17 november 2021, van <https://ndff-ecogrid.nl>.

<https://www.netwerkgroenebureaus.nl/>

Provincie Limburg. *Kaarten en cijfers. Atlas Limburg. kaart Borgharen*. Geraadpleegd 17 november 2021 van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>

7 BIJLAGE 1 KADER WET NATUURBESCHERMING

7.1 ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING LANDELIJK

7.1.1 *Algemeen*

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast. Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, in de Wet Natuurbescherming opgenomen zoals is omschreven in de paragrafen 6.1.2 t/m 6.1.5.

7.1.2 *Vogelrichtlijn*

Soorten van de Vogelrichtlijn: Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn:

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

7.1.3 *Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I*

Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd:

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

7.1.4 *Nationaal beschermde soorten*

Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Een project kan in strijd zijn met de Wet natuurbescherming wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

7.1.5 *Wettelijke belangen*

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna. Voor nationaal beschermde soorten geldt:
- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang. Zorgplicht Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Wet natuurbescherming altijd de zorgplicht (artikel 1.11). De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

7.2 **ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING LIMBURGSE INVULLING**

De provincie Limburg heeft beleidsregels opgesteld in het document Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wnb in Limburg (6 december 2017, Limburg) voor soorten die beschermd zijn binnen de Vogelrichtlijn of bijlage onderdeel A bij de Wnb, te weten:

- De broedvogels zijn ingedeeld in de categorieën 1 t/m 4:
 - Hiervan is het nest van de vogelsoorten horende tot de categorieën 1 t/m 3 jaarrond beschermd (schema 7.1);

- Categorie 4 zijn de nesten van plaats trouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren gaat, maar dusdanig kwetsbaar zijn dat de functionaliteit niet in het geding mag komen.
- Voor soorten in bijlage onderdeel A bij de Wnb geldt de Omgevingsverordening Limburg 2014 bijlage III bij paragraaf 3.8 “Vrijstelling dieren bij ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud” zijn soorten opgenomen waarvoor in Limburg een (gedeeltelijke) vrijstelling geldt (zie schema 7.2).
- Artikelen 4.3 en 4.4 lid 2: Soms is het voor de ontwikkeling erg moeilijk om een aanvullend onderzoek uit te voeren. Bijvoorbeeld als gezien de doorlooptijd die dit met zich mee brengt een toegekende subsidie komt te vervallen of veiligheidsaspecten er aan in de weg staan. In dergelijke omstandigheden zijn GS van mening dat er sprake is van een dermate uitzonderingssituatie dat de initiatiefnemer een ontheffingsaanvraag kan doen alsof de mogelijk aanwezige soorten daadwerkelijk aanwezig zijn. De initiatiefnemer moet in zo’n geval een aanpak overleggen waaruit blijkt voor welke soorten hij deze aanpak volgt, wat de maximaal verwachte dichtheden van de soorten zijn en welke maatregelen uitgevoerd gaan worden.

Nederlandse naam	Categorie vaste nesten
Boerenwaluw	2
Boomvalk	3
Bosuil	2
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	2
Havik	3
Huismus	2
Huiswaluw	2
Kerkuil	1
Oehoe	1
Ooievaar	2
Ransuil	3
Raaf	3
Rode wouw	3
Roek	1
Slechtvalk	2
Steenuil	1
Torenvalk	3
Wespendief	3
Zwarte wouw	3

Schema 7.1 Jaarrond beschermde vogelnesten Wnb Beleidsregels Passieve Soortenbescherming.

Nederlandse naam	Periode vrijstelling
Aardmuis	gehele jaar
Bosmuis	gehele jaar
Bunzing	gehele jaar
Bruine kikker	gehele jaar
Dwergmuis	gehele jaar
Dwergspitsmuis	gehele jaar
Eekhoorn	Maart- april en juli tot en met november
Egel	gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	gehele jaar
Gewone pad	gehele jaar
Haas	gehele jaar
Hazelworm	Juli, augustus en september
Hermelijn	gehele jaar
Huisspitsmuis	gehele jaar
Kleine watersalamander	gehele jaar
Konijn	gehele jaar
Levendbarende hagedis	15 augustus tot en met 15 oktober
Meerkikker	gehele jaar
Middelste groene kikker	gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	gehele jaar
Ree	gehele jaar
Rosse woelmuis	gehele jaar
Steenmarter	15 augustus tot en met februari
Tweekleurige bosspitsmuis	gehele jaar
Veldmuis	gehele jaar
Vos	gehele jaar
Wezel	gehele jaar
Woelrat	gehele jaar

Schema 7.2 Vrijgestelde soorten provincie Limburg bij ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud volgens de Omgevingsverordening Limburg 2014.